

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

STUDENTS' OPINIONS ON DUAL VOCATIONAL TRAINING IN
COMMERCIAL PROGRAMME AT NORTHEASTERN
VOCATIONAL COLLEGES

นันทน์ภัส เต่างโท
NANAPAT THOWTO

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตสาขาสถาปัตยกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2543

ISBN 974-648-027-8

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

**ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

**STUDENTS' OPINIONS ON DUAL VOCATIONAL TRAINING IN
COMMERCIAL PROGRAMME AT NORTHEASTERN
VOCATIONAL COLLEGES**

นันทนภัธ เถาว์โท

NANAPAT THOWTO

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... **80866**
วัน,เดือน,ปี..... **23 พ.ค. 2551**

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2543

ISBN 974-648-027-8

**STUDENTS' OPINIONS ON DUAL VOCATIONAL TRAINING IN
COMMERCIAL PROGRAMME AT NORTHEASTERN
VOCATIONAL COLLEGES**

NANAPAT THOWTO

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2000

ISBN 974-648-027-8

COPYRIGHT 2000

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นักศึกษา	นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท
รหัสประจำตัว	38063153
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2543
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผศ.โอวาท พูลศิริ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มธุรกิจค้าปลีก หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย การเปรียบเทียบจำแนกตามสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 แห่ง จำนวน 105 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 97 ชุดคิดเป็นร้อยละ 92

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer Plus)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเรียนรู้ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์รายข้อในแต่ละด้านปรากฏดังนี้

ด้านพุทธิพิสัยนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคีเป็นพื้นฐานในการศึกษาคู่ระดับสูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการเรียนดีขึ้นหลังจากได้ฝึกงานกับสถานประกอบการ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางคือ เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียนในวิชาพื้นฐานจากสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรืออภิปรายในชั้นเรียน

ในด้านจิตพิสัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความคิดที่จะปรับปรุงวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวานนี้ และทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ด้านทักษะพิสัยมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีกครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ข้อ คือ สามารถจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบที่แตกต่างกันในทุกสัปดาห์ และใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษา นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น อาชีวศึกษาเลย อาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นต่อการเรียนด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัยในระดับมากซึ่งไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านพุทธิพิสัย แตกต่างกันโดยวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลางส่วนอีกสามสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

Thesis Title	Students' Opinions on Dual Vocational Training in Commercial Programme at Northeastern Vocational Colleges.
Student	Miss Nanapat Thowto
Student ID.	38063153
Degree	Master of Industrial Education.
Programme	Vocational Administration.
Year	2000
Thesis Advisor.	Assist Porf. Owat Poolsiri
Thesis Co-Advisor	Dr.Siripan Choomnoom

ABSTRACT

This research was aimed to study and compare Students' Opinion on Dual Vocational Training Programme in Retailing Course of Commercial Programme, Northeastern Vocational Colleges. It was focused on the curriculum of Certificate in Vocational Education 1995 (Por Wor Chor 2538) for Retailing Group of Commercial Program of Vocational Colleges in the Northeast. The purpose of the research was the studying and comparing the opinion on three domains of study which were cognitive domain, affective domain and psychomotor domain. The comparison was classified by colleges.

The sample group comprised 105 students of Dual Vocational Training Programme for Retailing group of Commercial Programme of four colleges in the Northeast. Ninety-seven given questionnaires which was about 92% had been returned.

Rating-scale questionnaires were used as the method of this research. The questions were about the students' opinion to the study of dual vocation a program in three domains which were cognitive domain, affective domain and psychomotor.

The statistics used in this research are percentage mean and standard deviation derived from SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer Plus)

The result had been found that the students' opinion on Dual Vocational Training Program in average was at high level. Considering each aspect, it was found that the affective domain and the psychomotor domain were at dramatic level, but the cognitive domain was at medium level.

The result for item analysis for each domain were the followings.

For cognitive domain ,all the students' opinion was at dramatic level are the ability in applying knowledge in everyday life, the ability in using knowledge to continue study at higher level and the better understanding in theory after having experience in training with business establishment. However, the students' opinion on knowledge and theories which they had studied from colleges including the opportunities in discussing in class were at medium level.

As to affective domain, the students' opinion on every items which were the relationship among colleges and the public, the responsibility and honesty to the job and the idea of improving the present job to be better than the past job and the future job to be better than the present job are at dramatic level.

As for psychomotor domain, the students' opinion at dramatic level were the ability in working with others happily, the ability in working and managing after having been supervised from the trainers and the ability and confident in working, Nevertheless, the students' opinion on the ability in displaying products and decorating shops in different styles including the ability in using computer in work were at medium level.

The comparison of the students' opinion on three domains of study was classified by colleges. The opinions on the affective domain and psychomotor domain of the students of Khonkaen Vocation College, the students of Udonthani Vocational College and the students of Ubonrachathani Vocational College are at dramatic level. Which was not different. However, the opinions on cognitive domain of the students of Ubon Rachathani Vocational College were at medium level, While the other three colleges, the opinions were at medium level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอวาท พูลศิริ ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างจริงใจ แก้ไข ปรับปรุง ให้กำลังใจ ตลอดจนผลักดันให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยจนบังเกิดผลสำเร็จในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย รองศาสตราจารย์ สมพร ไชยะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เนาวรัตน์ วิไลชนม์ และ ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร ที่ได้ให้กำลังใจ กำลังความคิด คณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกท่านที่ได้ทุ่มเท ถ่ายทอดความรู้ แนวความคิด ตลอดจนวิทยาการ และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัยจนทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ พี่ น้อง ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูล จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นันทน์ภัส เถาว์โท

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	9
2.2 การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม.....	24
2.3 เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี.....	33
2.4 ทฤษฎีจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูมและคณะ.....	41
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัว.....	53
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
3.3 การรวบรวมข้อมูล	56
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	77
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	78
5.4 อภิปรายผล.....	80
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	99
ประวัติผู้เขียน	123

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	
สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนระบบ ปกติกับระบบทวิภาคี.....	38
3.1	
จำนวนนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชา ธุรกิจค้าปลีกในแต่ละสถานศึกษา.....	53
4.1	
แสดงจำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
4.2	
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน.....	59
4.3	
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านพุทธพิสัย.....	60
4.4	
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านจิตพิสัย.....	62
4.5	
แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ด้านทักษะพิสัย.....	63
4.6	
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตาม สถานศึกษาโดยภาพรวม.....	65
4.7	
แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านพุทธพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา.....	66
4.8	
แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจิตพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา.....	70
4.9	
แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา.....	73

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงการการสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา.....	11
2.2 แสดงระบบช่างฝึกหัด.....	12
2.3 แสดงการเรียนในระบบช่างฝึกหัด.....	13
2.4 แสดงรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ.....	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคสารสนเทศ สังคมไทยก็อยู่ในกระแสคลื่นความเปลี่ยนแปลงนี้เช่นเดียวกัน ทั้งด้านการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม และสิ่ง แวดล้อม วิถีชีวิตของคนสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและ สิ่งแวดล้อม การที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตนเอง ไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นก็คือการศึกษา สังคมมีความเชื่อว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมดีขึ้น ดังที่ วัฒนา อิศรางกูล ณ อยุธยา (2522 : 167) ได้กล่าวไว้ว่า

การลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยการปรับปรุงคุณภาพของบุคลากร ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ประเทศที่ไม่สามารถพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความชำนาญ และมีคุณภาพดี รวมทั้งไม่สามารถใช้บุคลากรในทาง ที่เป็นประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็ไม่สามารถพัฒนาประเทศได้เลย

ในทำนองเดียวกัน วัลลี หลีสันติพงศ์ (2542 : 12) ได้ให้ความหมายการพัฒนา มนุษย์ต้องพัฒนา 2 ความหมาย ดังนี้

ความหมายแรก ในฐานะทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) เป็น ปัจจัยหรือเป็นทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะถ้ามนุษย์มีคุณภาพดี มีความรู้ ความสามารถ ย่อมเป็นแรงงานที่มีฝีมือมีจิตใจดี เช่น ขยันหมั่นเพียร มีความ รับผิดชอบ ย่อมช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ความหมายที่สอง คือพัฒนา มนุษย์ในฐานะเป็นมนุษย์ให้คนเป็นคน มีค่า มีชีวิตที่ดิ้งงามเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสุขและมีอิสระภาพ

ผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้ง 7 แผนที่ผ่านมาทำให้เศรษฐกิจของไทยเจริญก้าวหน้า มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ใน ชั้นแนวหน้าประเทศหนึ่งในโลก ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวย ประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ไม่เท่าเทียมกัน คนจนซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของชาติซึ่งมีประมาณ 40 ล้านคนใน

ปัจจุบันไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งไม่มีโอกาสศึกษาต่อเนื่องถึง 12 ปี (สุขวิช รังสิตพล. น.ป.ป. :1) ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันสมควร เพื่อหารายได้ยังชีพ จึงจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาก็มีปัญหาไม่น้อยไปกว่าปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน

จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ผ่านมาและความต้องการแรงงาน ได้มีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือทั้งระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่าง ดังที่ ดร.สาวิตรี โพธิ์พิทักษ์ (2537 : 74) กล่าวว่า เศรษฐกิจไทยเรายังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ความจำเป็นในการที่จะต้องมีการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจเรานั้นมีความจำเป็นเร่งด่วนมาก กรมอาชีวศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังแรงงานระดับช่างเทคนิค (Technician) ระดับช่างฝีมือ (Skill Labour) และระดับช่างกึ่งฝีมือ (Semi Skill) จึงมีนโยบายเร่งผลิตกำลังแรงงานทุกระดับเพื่อสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขาพาณิชยกรรมพบว่า สาขาที่มีความขาดแคลนอย่างมากได้แก่ สาขาการค้าปลีกระดับ ปวช. ประมาณ 10,000 คน/ปี (ข้อมูลเฉพาะจากบริษัท ซีพี.เซเว่นอีเลฟเว่น. อ้างในแผนแม่บทวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น. 2539 : 6) จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการสอนอาชีวศึกษา ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอน ปัญหาด้านหลักสูตรอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาประกอบกับการจัดการอาชีวศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นการจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน โดยสถานศึกษาเป็นฝ่ายให้ความรู้แก่ผู้เรียน และด้วยข้อจำกัดบางประการด้านงบประมาณและระเบียบข้อบังคับของราชการ ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับงานอาชีพ อีกประการหนึ่งในการผลิตกำลังคนออกสู่ตลาดแรงงาน โดยได้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษาจัดทำขึ้นมานั้น ได้เชิญวิทยากรผู้ทรงความรู้จากสถานประกอบการมาร่วมร่างหลักสูตรทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร แต่ในการปฏิบัติเมื่อสถานประกอบการรับนักศึกษาเข้าบรรจุในตำแหน่งงาน สถานประกอบการจะต้องนำไปฝึกอบรมก่อนเพื่อเรียนรู้งานและระบบของหน่วยงาน จึงจะเห็นได้ว่าสถานประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาฝึกกำลังคนที่รับเข้าทำงานใหม่

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น กรมอาชีวศึกษาได้มีนโยบายขอความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา จึงได้จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เรียกว่า "หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี" (DVT : Dual Vocational Training) เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้เรียนระบบนี้จะเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพเบื้องต้นในสถานศึกษาใช้เวลาประมาณ 2 วันต่อสัปดาห์ ส่วนภาคปฏิบัติให้สถานประกอบการเป็นผู้ฝึกหัดใช้เวลาฝึกประมาณ 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ โดยสถาน

ศึกษาที่มีความพร้อมได้เปิดรับนักศึกษาในระบบ DVT. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นไป มีสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่รับนักเรียนระบบทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวน 17 สถานศึกษาในปีการศึกษา 2538 และจำนวน 8 สถานศึกษาในปีการศึกษา 2539 รวมทั้งสิ้น 25 สถานศึกษา

โดยหลักการแล้ว การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการช่วยรัฐลดภาระเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้นักเรียนฝึกทักษะอันเป็นผลให้นักเรียนมีทักษะฝีมือได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ต้องการใช้แรงงาน แต่เนื่องจากความแตกต่างกันของสภาพความเจริญทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของแต่ละภูมิภาค ดังนั้นสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาแต่ละจังหวัด จึงมีสภาพการที่แตกต่างกัน และตัวนักเรียนที่เข้ามาสู่ระบบทวิภาคีต่างก็มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน มาจากสภาพสังคมที่แตกต่างกัน บางคนมาจากครอบครัวชาวนา บางคนมาจากครอบครัว ลูกจ้าง บางคนมาจากครอบครัวข้าราชการ บางคนมาจากครอบครัวพ่อค้า ซึ่งย่อมมีทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเป็ตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประสบผลสำเร็จหรือไม่ ดังจะเห็นได้จากสรุปปัญหาอุปสรรค การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2538 ดังนี้

1. นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมมีอายุน้อยไป
2. สถานภาพและความพร้อมในการปฏิบัติงานของนักเรียนน้อยเกินไป
3. ความพร้อมทางร่างกายของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติในสถานประกอบการ
4. ผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

(สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 25)

ในปีการศึกษา 2538 กรมอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยปรับเปลี่ยนเวลาเรียนจากเดิม 20 สัปดาห์ต่อ 1 เทอม เป็น 18 สัปดาห์ต่อ 1 เทอม เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกับกองกรมอื่น และได้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ และสังคม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า กรมอาชีวศึกษา ได้พยายามพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ การปรับกระบวนการเรียนการสอนใหม่ การจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในระบบปกติ ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ระบบการเรียนอื่นอีก 3 รูปแบบ คือ 1. ระบบทวิภาคี 2. ระบบการศึกษาทางไกล และ 3. ระบบสะสมหน่วยกิต ทั้งนี้เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา

เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ตรงตามความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ และสถานประกอบการ

การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2538 - 2540 สถานศึกษาแต่ละจังหวัดได้เปิดสอนตามสภาพความพร้อม ความเหมาะสม และตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด ดังนี้ กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์เปิดสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม กลุ่มวิชาธุรกิจสถานพยาบาลเปิดสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก เปิดสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์ (วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์ เปิดรับนักเรียนระบบทวิภาคีในปีการศึกษา. 2541 : 12) กลุ่มวิชาธุรกิจโรงแรมเปิดสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น ดังนั้น จึงมีวิทยาลัยที่เปิดสอนกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกในปัจจุบันนี้อยู่ 6 แห่ง ซึ่งแต่ละวิทยาลัยมีนักเรียนทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวนประมาณ 10 - 30 คน จะเห็นได้ว่าจำนวนนักเรียนที่สนใจเรียนมีจำนวนน้อยมาก เพราะระบบการเรียนแตกต่างไปจากที่นักเรียนเคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การเรียนในระบบทวิภาคีจะต้องเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา 2 วัน และฝึกงานกับสถานประกอบการ 3 - 4 วัน นักเรียนอาจจะไม่พร้อมที่จะรับสภาพชีวิตการทำงานในสถานประกอบการ จึงทำให้นักเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นที่นิยมของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากนัก ดังจะเห็นได้จาก การสรุปการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2540 กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา ฝ่ายพัฒนาการศึกษา กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

วุฒิภาวะของนักเรียนระบบทวิภาคียังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่การฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการเนื่องจากอายุน้อย ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัย ขาดความอดทน มีความตั้งใจเรียนน้อย มีความรู้พื้นฐานอ่อน นักเรียนและผู้ปกครองไม่เข้าใจ การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครูฝึกในสถานประกอบการไม่เข้าใจในการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เข้าใจว่าเป็นการไปช่วยงาน สถานประกอบการ บางแห่งยกเลิกสัญญาโดยไม่สอบถามหรือให้โอกาสแก่นักเรียน จ่ายค่าตอบแทนน้อยกว่าที่สัญญาไว้

(กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา . 2540 : 30)

ในการจัดการบริหารงานย่อมต้องมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ยิ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากต่างหน่วยงานต่างองค์กรย่อมต้องมีปัญหาและอุปสรรคมาก โดย

เฉพาะการประสานความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา เพราะวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กรต่างกัน สถานประกอบการมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน คือ มุ่งหวังผลกำไรเป็นสิ่งตอบแทน แต่สถานศึกษามีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคนเป็นงานที่ให้บริการแก่สังคม มิได้มุ่งหวังผลกำไร เมื่อสององค์กรที่มีวัตถุประสงค์ต่างกันมาร่วมมือดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ก็อาจจะมีข้อปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอาชีวศึกษาเกิดขึ้น

จากความแตกต่างของสององค์กรที่มาร่วมมือกันในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ความแตกต่างของนักเรียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มธุรกิจค้าปลีก ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกที่เรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกที่เรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกที่เรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ละสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อจุดประสงค์ทางการศึกษาแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูมและคณะ ซึ่งได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ (อ้างในกานดา พูนลาภทวี 2532 : 8 - 17)

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 6 ระดับ ตามลำดับดังนี้ ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล

2. จิตพิสัย (Affective Domain) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ ตามลำดับดังนี้ ประกอบ

ด้วยการรับ การตอบสนอง การสร้างค่านิยม การจัดระบบค่านิยม ลักษณะนิสัยที่เกิดจากค่านิยม

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) จำแนกออกเป็น 7 ระดับ ตามลำดับดังนี้ ประกอบด้วย การรับรู้ การเตรียมพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองความต้องการชี้แนะ การปฏิบัติ ได้ การตอบสนองที่ซับซ้อน การดัดแปลงให้เหมาะสม การคิดริเริ่ม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจ ค้าปลีกชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ต่อการเรียนระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ตามจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่เรียนระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 สถานศึกษา คือ จำนวน 105 คน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานศึกษาแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มี

ศึกษาประมาณ 2 วันต่อสัปดาห์ ฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภท พาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

- 2.1 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.2 การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม
- 2.3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- 2.4 ทฤษฎีจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูม (Benjamin S.Bloom) และคณะ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือ Dual System เคยเป็นที่รู้จักคุ้นเคยและใช้กันทั่วไปในคำว่า ระบบโรงเรียน-โรงงาน ซึ่งมีจุดเริ่มต้นเมื่อ พ.ศ.2502 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือได้รับการสถาปนาขึ้น โดยความร่วมมือช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน แต่ในขณะนั้นยังไม่มีสถานประกอบการเข้าร่วมในโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ.2527 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาดำเนินการทดลองฝึกช่างชำนาญงานประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามโครงการความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสถานประกอบการ เพื่อทดลองจัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน - โรงงานที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทย อนุสรณ์ ในสาขาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมา ซึ่งได้ดำเนินการรับช่างฝึกหัดรุ่นแรกในปี 2532 ประกอบกับในปี 2529 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้ร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ จัดการศึกษาวิชาชีพระบบทวิภาคี ในสาขาช่างกลโรงงาน โดยความช่วยเหลือของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันด้วย ซึ่งปรากฏว่าการจัดการศึกษาวิชาชีพในระบบนี้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ และมีผู้สนใจมากขึ้น จึงได้เปิดสาขาวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และปีต่อ ๆ มา กรมอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายขยายการจัดการศึกษาระบบนี้ไปสู่ประเภทวิชาอื่น ๆ ด้วย

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพดังกล่าว รัฐบาลไทยพยายามที่จะหาแนวทางที่ได้ผลในการแก้ไขสภาพความไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน จึงได้สนับสนุน

ให้ความช่วยเหลือจากประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เพราะเป็นประเทศที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จอย่างดีในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี ได้มีการเริ่มโครงการที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ โดยจัดทำโครงการนำร่องเปิดหลักสูตรช่างฝึกหัด ในปี พ.ศ.2529 และกรมอาชีวศึกษาจัดทำโครงการนำร่องเปิดหลักสูตรช่างชำนาญการที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ ในปี พ.ศ.2532 ความช่วยเหลือของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ปรากฏว่า โครงการนำร่องของทั้งสองหน่วยงานได้ผลดี การร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเป็นไปได้ สถานประกอบการให้ความสนใจมากขึ้นรัฐบาลไทยจึงสนับสนุนให้ความช่วยเหลือจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการขยายการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพไปทั่วประเทศ ในช่วง ปี พ.ศ.2534 - 2537 จึงได้จัดดำเนินการ ขยายผลในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา (สำนักงานโครงการอาชีวระบบทวิภาคี. 2539 : 1 - 3)

ปีการศึกษา 2539 ได้มีสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอนทั่วประเทศ ไทย 130 วิทยาลัยร่วมกับสถานประกอบการ 1,700 แห่งทั่วประเทศ ส่วนมากเป็นวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวนมาก หรือวิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพจำนวนหนึ่ง โรงงานอุตสาหกรรม โรงงานประกอบรถยนต์ ห้างสรรพสินค้า และโรงแรม ได้เข้าร่วมทำการฝึกอาชีพให้กับคนหนุ่มสาว จำนวน 10,000 คน ซึ่งจบการศึกษาระดับ 3 ที่เข้าร่วมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกปี กรมอาชีวศึกษา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดว่าในอนาคตจะมีนักเรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกรมอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2540 : 2)

2.1.1 ความสำคัญของการศึกษาระบบโรงเรียน - โรงงาน

ระบบโรงเรียน - โรงงาน คือ ความพยายามเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาอาชีวศึกษา ซึ่งได้มีมาตลอดแต่เนื่องจากบางครั้งภาคเอกชนมีเวลาให้ไม่มากนักหรือไม่เห็นประโยชน์เท่าที่ควร ไม่สามารถเปิดเผยข้อเท็จจริงเพราะต้องแข่งขัน เกรงว่าความลับทางเทคโนโลยีจะรั่วไหล และสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการตามที่ภาคเอกชนต้องการได้ เนื่องจากความจำกัดของทรัพยากรเป็นเหตุให้การอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังอยู่ในดุลพินิจของนักการศึกษา และหน่วยงานรับผิดชอบระดับต่าง ๆ งานอาชีวศึกษาในสภาพปัจจุบันจึงสนองได้เฉพาะความต้องการทางสังคมและส่วนบุคคลเท่านั้น สำหรับความต้องการของอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์เท่าที่ควรเป็นเหตุให้เกิดภาวะการขาดแคลนกำลังคนระดับกลางในภาคอุตสาหกรรมหลายสาขาวิชา ขณะเดียวกันกำลังคนมีอยู่มีคุณภาพไม่ตรงทั้งทักษะและเจตคติ

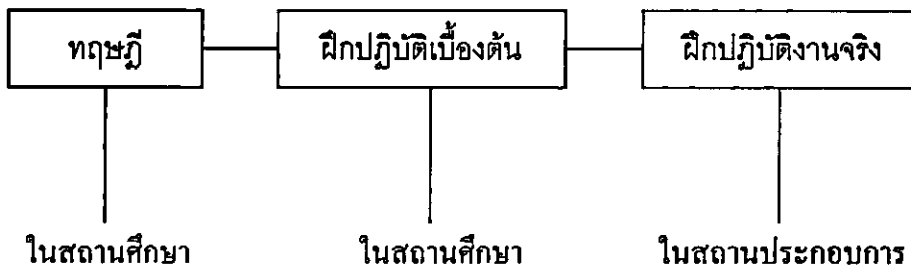
2.1.1.1 รูปแบบของการศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน

ความร่วมมือของภาคเอกชนในทุกรูปแบบและขั้นตอน เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา เป็นที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและจะยิ่งทวีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในภาวะที่มีความจำกัดของงบประมาณการศึกษา การใช้ทรัพยากรของรัฐจะต้องเป็นไปอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ หากความต้องการของภาคเอกชน ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพมิได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร หรือมิได้มีการร่วมมือกับภาคเอกชนในฐานะผู้ใช้งำล้งคนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการดำเนินการเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว นั้น ร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาตามรูปแบบที่ดำเนินการอยู่ในประเทศที่มีความเจริญในด้านอุตสาหกรรมทั้งประเทศ Newly Industrialized Countries (NICS) เช่น สิงคโปร์ และเกาหลีใต้ และประเทศที่มีความเจริญในด้านอุตสาหกรรมเป็นเวลานาน คือ ญี่ปุ่น และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ดังที่ภาคเอกชนทำใน 2 ลักษณะ คือ

1. In - Plant Training คือ ส่งนักเรียนนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ
2. Apprenticeship Training คือ การฝึกช่างฝึกหัดในระบบทวิภาคี คือ Dual System ซึ่งเป็นระบบความร่วมมือระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมกับสถานศึกษา

(1) ความร่วมมือในการฝึกงาน (In Plant training)

โดยทั่วไปการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา จะแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามแผนภาพข้างล่างนี้

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา

การเรียนการสอนในสองส่วนแรก คือ ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติเบื้องต้น สถานบันการศึกษาส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ดี มีการจัดหาอุปกรณ์ครุภัณฑ์ จำลองสภาพแรงงานจริงให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเบื้องต้นอย่างเต็มที่ ตามที่กำหนดตามหลักสูตร แต่การดำเนินการในส่วนที่สาม คือ การฝึกหัดงานจริง ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอนโดยวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะและเจตคติในการทำงาน
2. ให้มีการเรียนรู้โลกของงานและปรับปรุงบุคลิกภาพ
3. เพื่อสร้างสัมพันธ์กับนายจ้างสำหรับการทำงานและหาข่าวสารข้อมูลอื่น ๆ ในอนาคต
4. เพื่อให้โอกาสผู้เรียนรู้ได้ประยุกต์วิชาชีพที่เรียนมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริง

(2) การจัดระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship Training)

การพัฒนากำลังคนระดับกลางในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมในสถานศึกษาและศูนย์ฝึกวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้น โดยองค์การต่าง ๆ และประสานสัมพันธ์กับสถานประกอบการในการส่งนักเรียนนักศึกษาไปฝึกงานเป็นครั้งคราว ระยะเวลาขึ้นอยู่กับข้อตกลงและความต้องการทั้งฝ่ายสถานศึกษา และฝ่ายสถานประกอบการ ซึ่งก็ประสบปัญหาอุปสรรคมากมาย เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อให้การฝึกงานในสถานประกอบการบรรลุวัตถุประสงค์

การจัดระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship Training) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการร่วมมือกับภาคเอกชน ซึ่งดำเนินการเป็นลำเป็นสันและประสบความสำเร็จอย่างดี ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน หรือเรียกว่า การฝึกแบบทวิภาคี (Dual System)

ระบบช่างฝึกหัด

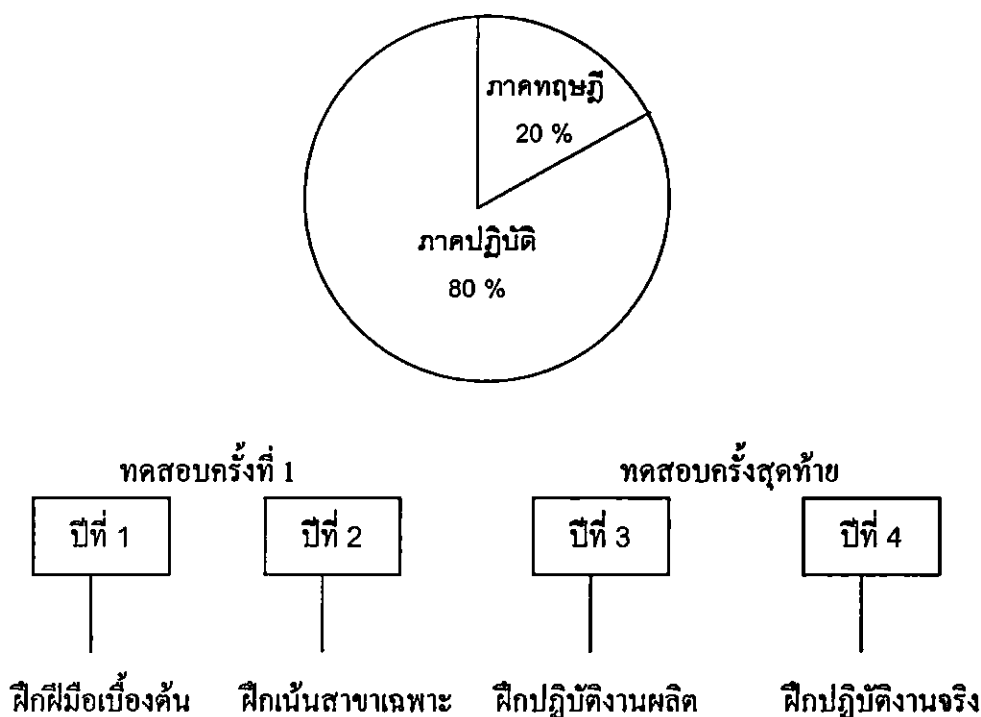

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแสดงการเรียนการสอนระบบช่างฝึกหัด

หน่วยงานรับผิดชอบ

ในรูปแบบของระบบช่างฝึกหัด ฝ่ายรัฐบาล/สถานศึกษา จะรับผิดชอบในด้าน ทฤษฎีสำหรับภาคปฏิบัติทั้งหมดเป็นหน้าที่สถานประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยเยาวชน ที่จบมัธยมศึกษา 5 ปี หรือ 6 ปี อายุ 15 - 16 ปี จะต้องไปขอสมัครเป็นช่างฝึกหัดในธุรกิจ อุตสาหกรรมเมื่อผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ แล้วและได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นช่างฝึกหัดแล้ว ธุรกิจอุตสาหกรรมนั้น ๆ จะติดต่อกับสถาบันอาชีวศึกษาในเขตใกล้เคียง เพื่อวางแผนร่วมกันในการส่งช่างฝึกหัด ไปรับการเรียนทฤษฎีตามช่วงเวลาที่ตกลงกับสถานประกอบการสถานธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ๆ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหอการค้ากรม มีสถานประกอบการที่รับช่างฝึกหัดได้ประมาณร้อยละ 40 ของสถานประกอบการทั้งหมด

การเรียนในระบบช่างฝึกหัด

ภาพที่ 2.3 แผนภูมิแสดงการเรียนและการประเมินผลในระบบช่างฝึกหัด

การเรียนการฝึกโดยทั่วไปจะใช้เวลา 3 - 3 1/2 ปี โดยใช้เวลาเรียนภาคทฤษฎี 1 ส่วนใน สถาบันการศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติ 4 ส่วน ในสถานประกอบการ ในปีที่ 1 จะเน้นการฝึกฝีมือเบื้องต้น เริ่มแยกและเน้นการฝึกเฉพาะสาขาในปีที่ 2 และการสอนขั้นสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดการฝึกเพื่อรับประกาศนียบัตร (เอกสารประกอบการสอนของโอวาท พูลศิริ. 2539 : 8)

2.1.1.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมัน

(1) การอาชีพระบบทวิภาคี

การฝึกอาชีพระบบทวิภาคี จะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาแบบเต็มเวลาทั่วไป เพราะที่จะเข้ารับการฝึกได้นั้น จะไม่ใช่ผู้ที่อยู่ในสถานภาพนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยตรง แต่เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ เช่น จากบริษัท ห้างร้านหรือสถานประกอบการอาชีพอิสระ (Liberal Professions) หรือหน่วยงานของรัฐ (Civil Service) ทั้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีบุคลากร ตั้งแต่ 1 - 4 คน ไปจนถึงขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรกว่า 1,000 คนขึ้นไป โดยสถานประกอบการจะรับผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพเหล่านี้เข้าเป็นบุคลากรของตนในฐานะผู้รับการฝึกอาชีพ (ในกรณีที่เป็นฝึกอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม มักเรียกบุคลากรหรือเยาวชนเหล่านี้ว่า "ช่างฝึกหัด") และจะส่งเข้ามาเรียนทฤษฎีในโรงเรียนอาชีวศึกษา สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน หรือเป็นช่วง ๆ ส่วนเวลาที่เหลือนอกจากนั้น จะฝึกปฏิบัติหรือปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ เวลาที่ใช้ในการฝึกตามหลักสูตรจะอยู่ระหว่าง 3 - 3.5 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะสาขาอาชีพที่ฝึก

จะเป็นได้ว่าการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีนี้ จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสององค์กรใหญ่คือ สถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้และทักษะด้านปฏิบัติ ทั้งทักษะพื้นฐานให้บุคลากรของตนเองได้ ก็อาจจัดให้ฝึกโรงเรียนอาชีวศึกษา หรือศูนย์ฝึกร่วม โดยมีครูฝึกของสถานประกอบการนั้นเป็นผู้ให้การฝึก ครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งคือ เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ Master ในสาขาอาชีพนั้น ๆ หรือเป็นผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาชีพ และได้รับการตรวจสอบความสามารถทางด้านวิชาชีพ และทางด้านการสอนมาแล้ว หรือเป็นผู้จดทะเบียนประกอบวิชาชีพในสาขานั้น หรือได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพอิสระ อีกองค์กรหนึ่งที่ร่วมกันจัดฝึกอาชีพระบบทวิภาคีก็คือโรงเรียนซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ทางทฤษฎีที่สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยมีหอการค้าของกลุ่มอาชีพนั้น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลร่วมทำหน้าที่ดูแลการเรียนการฝึกให้เป็นไปตามหลักสูตรและสัญญาการฝึก รวมทั้ง การจัดการสอนเพื่อรับประกาศนียบัตรเมื่อสิ้นสุดการฝึกที่จัดโดยคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรนายจ้างตัวแทนจากองค์กรลูกจ้างและตัวแทนจากรัฐบาล ซึ่งในที่นี้ก็คือครูจากโรงเรียนอาชีวศึกษา โดยมีสัดส่วนขององค์กรนายจ้างและองค์กรลูกจ้างมากกว่าตัวแทนจากรัฐบาลเสมอ เช่น ในกรณีที่มีกรรมการ 5 คน สัดส่วนจะเป็น 2 : 2 : 1 ด้วยเหตุนี้ผู้ที่จบการศึกษาาระบบทวิภาคีและผ่านการสอบ เพื่อรับประกาศนียบัตรดังกล่าวได้ จึงเป็นที่แน่ใจว่าจะมีความความสามารถที่พร้อมที่จะทำงานได้จริงในอาชีพที่ฝึกมา เพราะเป็นผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้ใช้คือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากการสอบของนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปที่ครูจะเป็นผู้สอน และจัดสอบเอง

(2) การฝึกปฏิบัติ

ในสถานประกอบการขนาดใหญ่ โดยปกติมีสถานที่ฝึกปฏิบัติพื้นฐานสำหรับผู้รับการฝึกอาชีพเป็นของตนเอง แต่สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่สามารถจัดการได้เองมักส่งผู้รับการฝึกอาชีพในชั้นปีแรก ๆ ไปฝึกปฏิบัติพื้นฐานในศูนย์ฝึกร่วม (Inter pany Training Center) ซึ่งเครื่องมือ อุปกรณ์และครุฝึกอยู่อย่างพร้อมมูลและในการฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขาในชั้นปีที่ 2 - 3 นั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการฝึกในสถานประกอบการที่ตนสังกัดอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าได้ฝึกตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้ดีในที่สุด แต่บางครั้งอาจมาฝึกปฏิบัติเฉพาะสาขาที่ศูนย์ฝึกร่วม ถ้าสถานประกอบการนั้นไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์บางชนิดให้ฝึกตามหลักสูตร

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานประกอบการที่จัดฝึกอาชีพระบบทวิภาคี พบว่าในปี พ.ศ.2530 มีสถานประกอบการ จำนวนประมาณ 513,000 แห่ง ที่ได้จัดการฝึกอาชีพในระบบนี้จากจำนวนสถานประกอบการทั้งหมดประมาณ 2,600,000 แห่งทั่วประเทศ ในจำนวนนี้สถานประกอบการที่มีบุคลากรระหว่าง 5-9 คน จะมีถึงร้อยละ 40 และสถานประกอบการที่มีบุคลากรระหว่าง 10 - 199 คน จะมีถึงร้อยละ 50

การฝึกในสถานประกอบการมีข้อดีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับการฝึก จะสามารถ

1. ได้เรียนรู้วิธีการทำงานที่ประหยัด
2. ได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับงานที่ตนเองกำลังฝึก เพื่อที่จะสามารถทำงานได้เป็นอิสระในโอกาสต่อไป
3. ได้รับรู้ถึงความรับผิดชอบของบุคคลแต่ละคน แต่ละฝ่ายในสถานประกอบการที่ได้ช่วยเหลือกันดำเนินการ
4. ได้ทำงานเป็นทีม
5. ได้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่ฝึกอาชีพพร้อมกันและเข้ากับผู้ร่วมงานที่อาวุโสกว่าที่ต้องปฏิบัติงานด้วย
6. ได้ติดต่อสัมพันธ์กับลูกค้าหรือผู้จำหน่ายสินค้า
7. ได้พัฒนาตำแหน่งหน้าที่ของตนในสถานประกอบการ
8. ได้ประเมินโอกาสในการจ้างงานตนเอง

นอกเหนือจากประโยชน์โดยตรงต่อผู้รับการฝึกดังที่ยกตัวอย่างมาแล้วนี้ การฝึกในสถานประกอบการเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการเองอีกด้วย รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

(3) การเรียนทฤษฎี

ในส่วนของการเรียนทฤษฎีนั้น สถานประกอบการจะติดต่ออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนอาชีวศึกษาในสาขานั้น ๆ ที่อยู่ใกล้ เพื่อส่งผู้รับการฝึกอาชีพไปเรียนทฤษฎีตามระยะเวลาที่ตกลงกันซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรอาจเป็นการเรียนสัปดาห์ 1 - 2 ตลอดทั้งภาคเรียน การศึกษาหรือเรียนติดต่อกันเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลายสัปดาห์ และไปฝึกภาคปฏิบัติเป็นช่วง ๆ ครั้งละหลาย ๆ สัปดาห์ขึ้นอยู่กับพิจารณาหลายประการที่ตกลงกัน (ชนะ กสิการ์. 2537 : 2 - 5)

2.1.1.3 การจัดฝึกอาชีพในสหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักร United Kingdom หรือ UK ซึ่งรวมหมดทั้งอังกฤษเดิม เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ ดังนั้น เพื่อความถูกต้องเราจะเรียน ประเทศอังกฤษว่า สหราชอาณาจักร(บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. 2540 : 28 - 33)

การจัดฝึกอาชีพในสหราชอาณาจักร มีวิวัฒนาการมา 3 สมัย

1. สมัยก่อนและต้นปฏิวัติอุตสาหกรรม (ก่อนสมัยราชินีวิกตอเรีย)
2. สมัยอุตสาหกรรมหนัก (สมัยราชินีวิกตอเรีย - 1980)
3. สมัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (1980 - ปัจจุบัน)

(1) สมัยก่อนและต้นปฏิวัติอุตสาหกรรม

สมัยนั้นประเทศอังกฤษเรียกว่าประเทศอังกฤษ การจัดฝึกอบรมกระทำเหมือนประเทศยุโรปทั่วไป คือ ใช้ระบบช่างลูกมือ (Apprentice) เยาวชนที่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ พ่อแม่จะนำไปฝากกับช่างอาวุโสให้เป็นช่างลูกมือ โดยเจตนาให้เรียนวิชาชีพการเป็นช่างลูกมือสมัยนั้นคล้ายกับอยู่กินในครอบครัวสุดแต่จะตกลงกันได้แก่ อาชีพช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง ช่างโลหะรูปพรรณ และช่างนาฬิกา เป็นต้น ในระยะหลัง ๆ เมื่อเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรม การอาชีพเริ่มเป็นปีกแผ่นขึ้น ช่างแต่ละสาขาเริ่มรวมกลุ่มของตนเองเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง เกิดเป็นกลุ่มอาชีพ (Guilds) ขึ้นในที่ต่าง ๆ การปฏิวัติอุตสาหกรรมนั้นเกิดขึ้น เมื่อมีการสร้างรถไฟไอน้ำ โรงถลุงเหล็ก และโรงไฟฟ้า

(2) สมัยอุตสาหกรรมหนัก

สมัยอุตสาหกรรมหนักนี้อันยาวนานกว่า ๆ ได้ว่า คือ ในรัชสมัยของสมเด็จพระราชินีวิกตอเรีย การศึกษาทางเทคโนโลยีเริ่มพัฒนาเป็นอันมาก อุตสาหกรรมต่าง ๆ มีความต้องการ

กำลังคน ประเภทช่างชำนาญการเป็นอันมาก ได้มีพระบรมราชโองการให้จัดตั้ง City & Guilds London of Institute (C&G) โดยให้เป็นหน่วยงานนอกระบบกระทรวง ทบวง กรม จัดทำหลักสูตร และดำเนินการควบคุมจัดฝึกอาชีพต่าง ๆ ขึ้น สถาบันแห่งนี้ยังปฏิบัติงานอยู่กระทั่งทุกวันนี้ อุตสาหกรรมหนักที่เด่นสมัยนี้ คือ รถยนต์ เครื่องบิน เครื่องจักรหนักต่าง ๆ โรงงานเคมี

ปรัชญาหลักของการดำเนินงาน C&G กล่าวได้ว่าต้องการจัดทำให้การฝึกอาชีพทั้งหลายเข้าพอร์มกับการศึกษาในประเทศ คือ ขอมรับว่าต้องมีการศึกษา และการฝึกอาชีพพร้อมกันไป การศึกษานั้นเขียนเป็นหลักสูตรได้ และให้ศึกษาในโรงเรียน และวิทยาลัยที่จดทะเบียนเป็นเครือข่ายของ C&G ส่วนการฝึกอาชีพนั้นจะฝึก ณ ห้างงานในอุตสาหกรรมหรือเขตก่อสร้างต่าง ๆ และจะมีการกำหนดหัวข้อฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้ไว้กับลักษณะทักษะทั้งหลาย การจัดสอบทักษะฝีมืออาชีพเป็นความรับผิดชอบของของห้างงานต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นต้น แต่ภาคทฤษฎีจะสอบด้วยข้อสอบของ C&G นอกจากนี้ C&G ยังกำหนดมาตรฐานสมรรถนะการทำงานของช่างสาขาต่าง ๆ ไว้ด้วย

ถ้านำประกาศหลักสูตรของ C&G ในปัจจุบันมาวิเคราะห์ดูจะพบว่าหลักสูตร C&G ส่วนมากเป็นหลักสูตรช่างแบบเก่า เน้นทฤษฎีและทักษะการทำงานในลักษณะ Low Tech แต่ก็ยังมีประโยชน์เพราะความต้องการกำลังคนลักษณะดังกล่าวยังมีอยู่มาก หลักสูตรประเภทนี้เป็นประเภท Skill - based curriculum อย่างไรก็ตามพบว่า Low Tech นั้นอาจไม่ถูกต้องนัก แต่ถ้าจะพูดว่าองค์ประกอบ Hi - Tech มีไม่มากจะถูกต้องกว่า

(3) สมัยเทคโนโลยีมีสารสนเทศ

ประมาณ ค.ศ.1980 เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเริ่มขยายตัวเข้าสู่อุตสาหกรรม สหราชอาณาจักร ได้จัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่อีกองค์กรหนึ่ง ชื่อ Business and Technical Education Council (BTEC) ให้ทำงานเพิ่มส่วนที่ C&G ยังขาดอยู่ และปรับปรุงการจัดสอนวิชาชีพต่าง ๆ ให้ทันสมัย ทันกาลมากขึ้น โดยในขั้นแรกได้เริ่มสร้างหลักสูตร Knowledge-based Curriculum สำหรับอาชีพหลาย ๆ อย่างที่ต้องใช้ความรู้ด้านวิชาสามัญเป็นฐานมากขึ้น เป็นหลักสูตร BTEC (อนุমানได้ว่า เป็นระดับ ปวช.) ต่อมาประมาณปี ค.ศ.1990 ได้จัดทำ General National Vocational Qualifications (GNVQ) ขึ้นมาอีกระบบหนึ่งซึ่งขณะนี้กำลังคืบหน้าพัฒนาอย่างอย่างรีบเร่ง

ปัจจุบัน (25040/1997) การจัดฝึกอาชีพในสหราชอาณาจักรเป็นระบบเมตริกซ์ที่กำลังขยายตัวกว้างขวางออกไปมาก คือ จะประกอบด้วยองค์ประกอบจากการกำหนดหลักสูตรวิชาชีพของ City & Guilds, BTEC และ GNVQ ด้วยสัดส่วนต่าง ๆ กัน

สถาบันหลักสูตรวิชาชีพ

CITY and GUILDS of London Institute (1980 : 14)

จากสถาบัน C&G เป็นสถาบันอิสระ เลี้ยงตัวเองจัดทำหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 3 ปี เพิ่มและลดจำนวนหลักสูตรได้ตามความต้องการของตลาด ออกข้อสอบเพื่อประกันมาตรฐานของหลักสูตร โรงเรียนและวิทยาลัยใดในสหราชอาณาจักรและเครือจักรภพที่ต้องการใช้หลักสูตรของ C&G จะต้องมีข้อตกลงกันเป็นราย ๆ ไป

ปัจจุบันหลักสูตรของ C&G เน้นด้านทักษะการอาชีพ (Skill - based) ตัวอย่างหลักสูตรของ C&G ที่ยังคงมีอยู่ได้แก่ ช่างกลึง ช่างเครื่องมือกล ช่างก่อสร้าง ช่างเดินสายในอาคาร ช่างเชื่อม ช่างเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น การพัฒนาหลักสูตรของ C&G ในประมาณ ค.ศ.1980 ได้มาถึงจุดที่ต้องทำหลักสูตรลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม (Industrial Operatives) วิชาพื้นฐาน (Foundation Courses) เพื่อช่างก่อสร้าง เครื่องกล อุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ งานชุมชน สงเคราะห์อุตสาหกรรมเกษตร และธุรกิจพาณิชยกรรม ที่สำคัญคือ ต้องสร้างหลักสูตรที่ให้การสนับสนุนความสามารถคิดเลขให้มากขึ้น โดยได้แยกความสามารถออกเป็น 3 ระดับ เป็นระดับ 1, 2 และ 3 ระดับที่หนึ่งนั้น ให้นักศึกษาสามารถฟังคำสั่งเข้าใจ และรู้เรื่องในเอกสารประจำวันต่าง ๆ ได้ดีกับสามารถพูดเจรจา เขียนได้ชัดเจน เข้าใจแบบ เขียนแบบได้ เข้าใจและเขียนกราฟได้ในระดับที่สอง ต้องสามารถทำได้ดีมากขึ้น สามารถเข้าใจและแก้ปัญหาในการทำงานได้เสมอ การเรียนในวิทยาลัย และการใช้ชีวิตทำงานในสังคม และระดับที่สามมีความพร้อมครบถ้วน

ที่มาของหลักการเรื่องการสนับสนุน และความสามารถคิดเลขทำให้เกิด BTEC ขึ้นในระยะต่อมา

BTEC (1989 : 7)

(Business and Technical Education Council) เป็นองค์กรอิสระมีหน้าที่ จัดหลักสูตรคุณภาพระดับชาติ ที่เป็นหนทางเลือกของนักศึกษาอีกสายหนึ่งที่ตรงกับระดับ GCSE และระดับ "A" BTEC เป็นส่วนหนึ่งของมูลนิธิ Edexcel Foundation คือ เป็นองค์กรที่รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานเอกชน กับไม่แสวงหากำไร

การจัดการศึกษาของสหราชอาณาจักรนั้น

1. รัฐบังคับว่าเยาวชนทุกคนจะต้องศึกษาอยู่ในระบบการศึกษากระทั่งอายุครบ 19 ปี (เทียบเท่ากับเยาวชนอายุครบ 6 ปี ต้องศึกษา 13 ปี ตามกฎหมายที่จะได้อายุครบ 19 ปี หากไม่สอบตกเลย)
2. การศึกษาสามัญใช้เวลาศึกษา 13 ปี แล้วจะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ (ดังนั้น 13 ปี = 7 + 3 + 3 ปี)

$$= \text{ประถม 7 ปี} + \text{ม.ต้น 3 ปี} + \text{ม.ปลาย 3 ปี}$$

= ประถม 7 ปี + ระดับ "0" + ระดับ "A"

ระดับ "0" และระดับ "A" คือ General Certificate of Education Ordinary ("0") และ Advanced ("A") Levels ตามลำดับย่อว่า GCE "0" และ GCE "A" (GCSE = General Certificate Of Science Education)

3. นักศึกษาที่ศึกษาสำเร็จระดับ "A" เมื่อเข้ามหาวิทยาลัยจะไม่ต้องเรียนวิชาพื้นฐานใด ๆ อีกเพราะได้เรียนมาครบกระบวนการและด้วยความลึกซึ้งมากพอแล้ว ดังนั้นหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยอังกฤษจึงใช้เวลาศึกษา 3 ปี และจะศึกษาแต่วิชาในสาขาเฉพาะที่จำเป็นต่อปริญญาชั้น ๆ เท่านั้น

4. ระบบ BTEC, GNVQ จะเตรียมนักศึกษาให้สำเร็จแล้วได้เทียบเท่าระดับ "A" แต่จะตามเส้นทางสายอาชีพเข้ามหาวิทยาลัยได้ด้วย การจัดการศึกษาสายนี้จะจัด ณ วิทยาลัยสายต่อเนื่อง (Further Education Colleges) ที่เรียกในภาษาอังกฤษว่าเป็นประเภท Skill Form Colleges ที่กระทำเช่นนี้นักศึกษาจะได้เรียนทั้งทฤษฎีและมีประสบการณ์การทำงานจริง ๆ เพราะระบบ GNVQ เป็นระบบที่การศึกษาร่วมมือโดยตรงกับบริษัทชั้นนำในอุตสาหกรรม บันไดของการศึกษาระดับปริญญาสายนี้จะผ่าน HND (Higher National Diploma) และปริญญาตรี ตามลำดับ

5. ระบบของ BTEC ทุกวันนี้สามารถจัดได้แบบเมตริกซ์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้มากมาย หลักสูตรนั้น ๆ จะเล่นด้วยแผนภูมิใดจะมี BTEC เขียนนำหน้าไว้ เช่น Industrial and Business Studies BTEC HND/BSC/BSC Honours (Extended Engineering) หมายถึง แผนภูมิศึกษาของ BTEC ผ่าน HND (Higher National Diploma หรือ ประมวล ปวส.) และผ่านเข้าระดับปริญญาตรี BSC หรือ BSC Honours ต่อไปได้

(BSC หมายถึง ปริญญาตรีวิศวกรรมเทคโนโลยี ส่วน BSC Honours หมายถึง ปริญญาตรีวิศวกรรมที่ต่อปริญญาโทและเอกได้)

GNVQ (General National Vocational Qualifications)

BTEC ได้จัดทำวิธี GNVQ ขึ้นมา ปัจจุบันเป็น GNVQ ระดับที่สองที่ได้ปรับปรุงเสริมสร้างต่อจากระดับที่หนึ่งมาตั้งแต่ปี 1995 ความเข้าใจเรื่องระบบ BTEC GNVQ ขณะนี้เริ่มชัดเจนแก่ผู้สังเกตการณ์เช่นเรา ๆ ขึ้นมาแล้ว กล่าวคือ

GNVQ เป็นระบบโครงสร้างที่สร้างคุณภาพแก่การอาชีวศึกษาให้แก่นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 16 ปี พูดย่าง ๆ ก็คือ สำหรับนักศึกษาในระดับเทียบเท่า ม.ปลาย ระดับ "A" คือ ให้มีทักษะจากประสบการณ์การทำงาน MVQS และให้ได้ GCSE ระดับ "A" ด้วยวิธีการจะต้องจัดให้นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ด้วยวิชาที่จะกำหนดให้เลือก และให้โอกาสที่จะต่อได้หรือออกไปทำงานก่อนก็ได้

GNVQ จัดเป็น 3 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน Foundation GNVQ ในระดับกลาง

Immediate GNVQ และระดับสูง Advanced GNVQ ตรงกับ ม.ปลายปีที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับนั่นเอง แต่โดยที่ ต้องเรียนกับทำงานฝึกผ่านพร้อมกันเป็นระยะเวลา รวมกันจะยาวเป็น 4 ปี คือระดับพื้นฐาน 1 ปี ระดับกลาง 1 ปี และระดับสูง 2 ปี นักศึกษาจะศึกษาติดต่อกันไป 3 ระดับเลยก็ได้ หรือจะหยุดระหว่างระดับออกไปทำงานก่อนก็ได้ ประเภทของสาขาวิชามีทั้งด้านธุรกิจ อุตสาหกรรมผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือชุมชนสงเคราะห์และอนามัยสังคม

นักศึกษาในระบบ GNVQ ทุกคนจะต้องผ่านฝึกฝนงานด้านสนเทศ การคิดด้วยตัวเลขกับการใช้คอมพิวเตอร์เป็น

ระดับคะแนนมี 3 ระดับ คือ ผ่าน (Pass) ดี (Merit) และดีมาก (Distinction) การสอบนับคะแนนด้วยการสอบประจำวิชาห้องเรียน กับสอบข้อสอบรวมในสนามสอบภายนอก ขณะนี้รับนักศึกษาไม่เต็มเวลากับนักศึกษาผู้ใหญ่ เมตริกซ์ของหลักสูตร GNVQ จะมีวิชาสายของ BTEC ของ C&G และจากคณะกรรมการสอบไล่ RSA เฉพาะในขณะนี้ ในอนาคตคาดว่าจะมีระบบที่เข้าใจได้ง่ายขึ้นมากกว่านี้

สรุป

การจัดการศึกษาวิชาชีพในสหราชอาณาจักรเดิมได้จัดแยกออกไปเป็นสาขาอาชีพต่างหากเป็นแบบมุ่งทักษะ (Skill - based) แต่ในปัจจุบันมีความจำเป็นที่เยาวชนต้องรู้หลักวิชาสนเทศทั้งทางสังคมและทางอาชีพ ต้องรู้เรื่องการใช้ตัวเลข (Numeracy) กับต้องใช้คอมพิวเตอร์ด้วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพจำเป็นต้องมีความรู้วิชาทั้งสามดังกล่าวกับยังต้องมีทักษะทำงานอีก การสร้างหลักสูตรใหม่จึงใช้ระบบเมตริกซ์ที่ประสมประสานฐานความรู้ (Knowledge-Based) เข้ากับฐานทักษะ (Skill-Based) ระบบเมตริกซ์ที่กล่าวถึงนี้ คือ BTEC GNVQ ประสมกับ C&G โรงเรียนและวิทยาลัยทั้งหลายสามารถจัดหลักสูตรต่าง ๆ ขึ้นได้เอง โดยประสมประสานโมดูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ด้วยสัดส่วนต่าง ๆ แต่จะต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจาก BTEC

2.1.3 หลักการจัดอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา

2.1.3.1 เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ

2.1.3.2 นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในระบบทวิภาคี สถานศึกษาจะทำการคัดเลือกหรือสถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกส่งให้สถานศึกษาช่วยสอนภาคทฤษฎีเบื้องต้น และสถานประกอบการควรจะดูแลในเรื่องค่าใช้จ่ายนการศึกษาอบรมตลอดหลักสูตร

2.1.3.3 นักศึกษาจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และนำสำเนาให้สถานศึกษา รับทราบด้วย

2.1.3.4 หลักสูตรที่ใช้ต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย (สถานศึกษา และสถานประกอบการ ร่วมกันจัดทำหลักสูตร)

2.1.3.5 โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้จะใช้เวลาในการเรียนและฝึกปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)

2.1.3.6 สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎี และปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการดูแลรับผิดชอบในการฝึกสอนวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ เช่น ใน 1 สัปดาห์ จะเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3-4 วัน

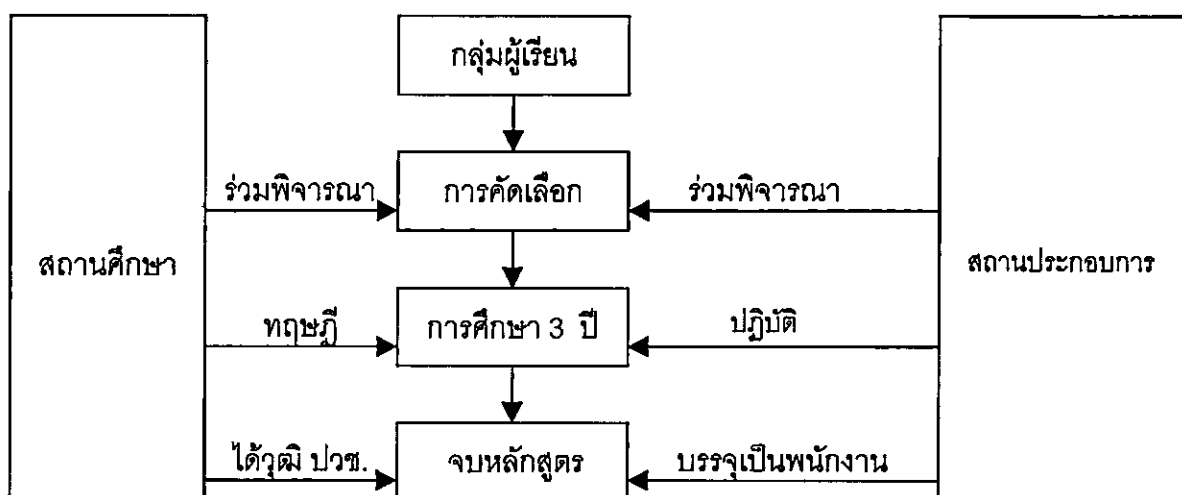
2.1.3.7 ในระหว่างการศึกษาอบรมนักศึกษาจะต้องมีสมุคบันทึกรการทำงาน โดยครู - อาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษา และครูฝึกจากสถานประกอบการ ต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานได้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกัน ตั้งแต่ต้น

2.1.3.8 เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องผ่านการทดสอบ และประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ (สาขาวิชาละประมาณ 6 คน)

2.1.3.9 เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยรับรองของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพนั้น ๆ มีศักดิ์และสิทธิ์แห่งประกาศนียบัตรทุกประเภท และสามารถศึกษาต่อได้ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้

จุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

" เพื่อผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงานเพียงพอแก่ความต้องการของอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการ "

ภาพที่ 2.4 แผนภูมิแสดงรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
(กรมอาชีวศึกษา, เอกสารประชาสัมพันธ์การรับนักเรียน-นักศึกษา ประจำปี 2538)

2.1.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง

2.1.4.1 สถานศึกษา

- (1) จัดสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นให้กับนักเรียนซึ่งเป็นพนักงานของสถานประกอบการ
- (2) ลงทะเบียนรายวิชาของผู้เรียนทดลองหลักสูตร
- (3) ประเมินผลวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร
- (4) ควบคุมดูแลให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามเกณฑ์และข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด
- (5) ออกประกาศนียบัตรรับรองให้กับผู้สำเร็จการศึกษา
- (6) จัดทำแผนการเรียนร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร
- (7) จัดครู-อาจารย์นิเทศการฝึกงานในสถานประกอบการ
- (8) จัดการฝึกงานเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในสถานที่สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกได้
- (9) อบรมครูฝึกให้กับสถานประกอบการเพื่อให้สามารถควบคุมดูแลและฝึกนักเรียนได้ผลตามหลักสูตร
- (10) ประเมินผลโครงการร่วมกับสถานประกอบการ

(11) ร่วมกับสถานประกอบการในการรับนักเรียนปทุมธานีเทคนิกเรียน ก่อนเข้าเรียนและปัจฉิมนิเทศก่อนจบหลักสูตร

(12) จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนในระบบนี้ด้วยความเหมาะสม

2.1.4.2 สถานประกอบการ

(1) ให้มีผู้รับผิดชอบ (ครูฝึก) ควบคุมดูแลการฝึกในสถานประกอบการ

รวมทั้งจัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการฝึกให้สอดคล้องกับหลักสูตร

(2) ควรจ่ายค่าตอบแทนให้นักเรียน ตามอัตราที่สถานประกอบการได้ตกลงไว้

(3) ควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

(4) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดร่วม

(5) ออกประกาศนียบัตรรับรองความสามารถให้นักเรียนที่ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์แล้ว

(6) รับสมัครนักเรียนตามเกณฑ์คุณสมบัติที่หลักสูตรกำหนดและตามจำนวนที่สถานประกอบการได้ตกลงร่วมกับสถานศึกษาเพื่อเข้ารับการฝึกตามหลักสูตร

(7) จัดระบบการฝึกงานให้เกิดความปลอดภัยแก่นักศึกษาและอบรม

(8) ระเบียบวินัยการทำงานตลอดหลักสูตร

2.1.4.3 ผู้ปกครองนักเรียน

(1) ยินยอมให้นักเรียนในปกครองเข้าฝึกงานตลอดหลักสูตร ปวช. ระบบทวิภาคีตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่ทางสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด

(2) ดูแลความประพฤติของนักเรียนระหว่างที่เรียนตามหลักสูตร

(3) ยินยอมทำสัญญาการฝึกงานในสถานประกอบการ

(4) ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน

(5) ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สถานศึกษาและสถานประกอบการในระหว่างเรียนหลังจากที่ได้มีการสอบสวนแล้วว่านักเรียนมีเจตนาในการกระทำให้เสียหาย

2.1.4.4 นักเรียน

(1) นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและ

สถานประกอบการ โดยเคร่งครัด

- (2) เข้ารับการฝึกและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ
- (3) รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด
- (4) ขอมรับคำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนของผู้ควบคุม หรือครูฝึกด้วยความ

ความเต็มใจ

(5) จดบันทึกรายละเอียดการฝึกงาน เพื่อเสนอให้ผู้ควบคุมหรือครูฝึกได้ตรวจสอบและให้ความเห็นตามระยะเวลาที่กำหนด

- (6) ต้องฝึกงานในสถานประกอบการที่ได้ทำสัญญาการฝึกครั้งแรก

ตลอดหลักสูตร

- (7) แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา และสถาน

ประกอบการ

(สำนักงาน โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2536 : 3 - 5)

2.1.5 ประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับจากการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

นักเรียนทวิภาคีได้รับประโยชน์หลายประการอาทิเช่น

1. การฝึกอาชีพที่ดี และความชำนาญด้านวิชาการจากวิทยาลัย
2. เงินสนับสนุนค่าครองชีพซึ่งช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษา
3. มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานในสาขาอาชีพนั้น
4. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
5. หลังจากจบหลักสูตรแล้วมีโอกาสได้งานที่มีรายได้ดีหรือมีโอกาสที่จะเป็นเจ้าของ

กิจการ

6. มีโอกาสศึกษาต่อในระดับต่อไป

(สำนักงาน โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2540 : 25)

2.2 การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ขั้นตอนการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ (วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น รายงานการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2538 : 12)

2.2.1 ชั้นเตรียมการ

2.2.1.1 ตั้งหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อมอบหมายหน้าที่และ
ผู้รับผิดชอบดำเนินการ

- เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

- แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
- เสนอโครงการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- เชิญประชุมคณะกรรมการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1.2 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

2.2.1.3 จัดทำแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ และท้องถิ่น สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ

(1) งานหลักสูตรและการสอน จัดทำแผนการเรียนในสถานศึกษา

(2) ครูฝึกในสถานประกอบการร่วมกับอาจารย์นิเทศก์แต่ละสาขาวิชา

รวมทั้งงานหลักสูตร และการสอนจัดทำแผนการเรียนและเขียนคำอธิบายรายวิชาที่จะฝึกในสถานประกอบการ

(3) งานหลักสูตรและการสอน จะต้องควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนให้จำนวนหน่วยกิตครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตร

2.2.1.4 จัดทำเอกสาร

- จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- จัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- จัดทำหนังสือขอเชิญชมสถานประกอบการที่คาดว่าจะเข้าร่วม โครงการ
- จัดทำแบบสำรวจความต้องการของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการ

2.2.1.5 แต่งตั้งคณะทำงานสำรวจสถานประกอบการ

2.2.1.6 ประชุมสรุปผล

- เชิญประชุมคณะกรรมการสำรวจสถานประกอบการในท้องถิ่นเพื่อหาสถานประกอบการที่มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะรับนักเรียนเข้าฝึกงาน

- คณะกรรมการสรุปผลการทำงาน
- สรุปจำนวนนักเรียนที่สถานประกอบการรับได้

2.2.2 ขั้นตอนการ

2.2.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตร 3 ปี

- จัดทำคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการ
- ทำหนังสือเชิญเป็นที่ปรึกษา
- ทำหนังสือขอรายชื่อครูฝึกจากสถานประกอบการ

2.2.2.2 ประชุมชี้แจงการดำเนินคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

- หนังสือเชิญประชุม
- คณะกรรมการจัดทำแผนการเรียน การฝึก
- คณะกรรมการรับลงทะเบียน

2.2.2.3 การรับนักเรียน

- (1) คัดเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- (2) สถานประกอบการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน
- (3) ประสานงานให้กับสถานประกอบการเพื่อดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
- (4) ขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้วเป็นนักเรียนของสถานศึกษา

2.2.2.4 แต่งตั้งครูฝึกประจำสถานประกอบการ

- ประสานงานขอรายชื่อครูฝึกประจำสถานประกอบการ
- นำเสนอวิทยาลัยออกคำสั่ง

2.2.2.5 แต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์

2.2.2.6 ประชุมอาจารย์นิเทศก์เพื่อชี้แจงภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

2.2.2.7 ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มทวิภาคี

2.2.2.8 ส่งตัวนักเรียนเข้าสถานประกอบการ

2.2.2.9 นำอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิเทศก์ แนะนำให้นักเรียนและสถานประกอบการรับทราบนำส่งรายชื่อ ตารางเรียนพร้อมนำเสนอสัญญาการฝึก

2.2.2.10 เชิญผู้ปกครองจัดทำสัญญาฝึก

2.2.2.11 นำผู้ปกครองเยี่ยมชมสถานประกอบการ

2.2.2.12 จัดสัมมนาครูฝึก

2.2.3 ประเมินผล

- อาจารย์นิเทศก์ ในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ครูฝึกของสถานประกอบการ ในเรื่องบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- นักเรียน ผลการเรียนรู้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

2.2.4 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

2.2.4.1 การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้

ทุกวิชาเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละ วิชามาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้ประสบการณ์ได้ด้วย

2.2.4.2 เวลาเรียน

(1) ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ สัปดาห์ แต่สถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีก ตามสมควร

(2) ในกรณีเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนไม่เกิน 35 คน ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

2.2.4.3 หน่วยกิต

(1) รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกันเวลาของการวัดผล ไม่น้อย 18 คาบเรียนมีค่า 1 หน่วยกิต

(2) รายวิชาที่มีการฝึกงานหรือทำโครงการวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.2.4.4 จุดประสงค์และ โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม

(1) จุดประสงค์หลักสูตร

1. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ทางธุรกิจ และความรู้ ในการประกอบอาชีพ การบัญชี การขาย การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ บริการธุรกิจสถานพยาบาล บริการธุรกิจ โรงแรม ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์และความรู้ในการ ประกอบอาชีพส่วน

3. เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ของตนเอง

4. เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัยการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานและพัฒนางานอาชีพธุรกิจและอาชีพส่วนตัวได้เสมอ

5. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์

6. ทั้งร่างกายและจิตใจให้เกิดความเข้าใจในปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความ มั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

(2) โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช

2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรม ดังนี้

(1) หมวดวิชาพื้นฐาน	30 หน่วยกิต
(2) หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาพื้นฐาน	16 หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	17 หน่วยกิต
2.3 วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	32 หน่วยกิต
2.4 การฝึกงานหรือทำโครงการงาน หรือทำโครงการวิชาชีพ	4 หน่วยกิต
(3) หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
(4) กิจกรรม 2 คาบ ต่อ/สัปดาห์	
รวม ไม่น้อยกว่า	114 หน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชา ตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในโครงสร้างของแต่ละประเภทและสาขาวิชา

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก

1. หมวดวิชาพื้นฐาน 30 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
20001101	ภาษาไทย 1	2 - 0 - 2
20001102	ภาษาไทย 2	2 - 0 - 2
20001103	ภาษาไทย 3	2 - 0 - 2
20001201	ภาษาอังกฤษ 1	1 - 2 - 2
20001202	ภาษาอังกฤษ 2	1 - 2 - 2
20001203	ภาษาอังกฤษ 3	0 - 2 - 1
20001204	ภาษาอังกฤษ 4	0 - 2 - 1
20001301	สังคมศึกษา 1	2 - 0 - 2
20001302	สังคมศึกษา 2	2 - 0 - 2
20001303	สังคมศึกษา 3	2 - 0 - 2
20001401	วิทยาศาสตร์ 1	1 - 2 - 2
20001402	วิทยาศาสตร์ 2	1 - 2 - 2

20001501	คณิตศาสตร์ 1	2 - 0 - 2
20001502	คณิตศาสตร์ 2	2 - 0 - 2
20001601	สุขศึกษา 1	1 - 0 - 1
20001602	สุขศึกษา 2	1 - 0 - 1
200017	พลศึกษา 1	0 - 2 - 1
200017	พลศึกษา 2	0 - 2 - 1
	รวม	22 - 16 - 30

2. หมวดวิชาอาชีพ 69 หน่วยกิต

2.1 วิชาพื้นฐาน 16 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22002001	ภาษาไทยธุรกิจ	1 - 2 - 2
22002002	ธุรกิจทั่วไป	2 - 0 - 2
22002003	การบัญชี 1	2 - 3 - 3
22002004	การขาย	1 - 2 - 2
22002005	พิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น	1 - 4 - 3
22002006	พิมพ์ดีดอังกฤษเบื้องต้น	1 - 3 - 2
20002001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	1 - 2 - 2
	รวม	9 - 16 - 16

2.2 วิชาชีพเฉพาะ 17 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012001	เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคร	2 - 0 - 2
22012002	กฎหมายธุรกิจ	2 - 0 - 2
22012003	การบัญชี 2	2 - 3 - 3
22012004	เทคนิค	1 - 2 - 2
22012005	พิมพ์ดีดไทยขั้นพัฒนา	1 - 3 - 2
22012006	พิมพ์ดีดอังกฤษขั้นพัฒนา	1 - 3 - 2

22012007	การใช้เครื่องใช้สำนักงาน	1 - 2 - 2
22012008	โปรแกรมการประมวลผลคำ 1	1 - 2 - 2
	รวม	11 - 15 - 17

2.3 วิชาชีพเฉพาะ 32 หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22012301	ธุรกิจค้าปลีก 1	* - * - 8
22012302	ธุรกิจค้าปลีก 2	* - * - 8
22012303	ธุรกิจค้าปลีก 3	* - * - 8
22012304	ธุรกิจค้าปลีก 4	* - * - 8
22012305	ธุรกิจค้าปลีก 5	* - * - 6
22012306	ธุรกิจค้าปลีก 6	* - * - 6

* ให้จัดชั่วโมงเรียนและชั่วโมงฝึกได้ตามความเหมาะสม รวมแล้วไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ รายละเอียดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการ กับสถานศึกษา

2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

เป็นวิธีที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ รับจ้าง เลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาโดยรายวิชาหนึ่งรายวิชาใด ต่อไปนี้

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
22002901	ฝึกงาน	0 - * - 4
22002902	โครงการ	0 - * - 4
22002903	โครงการวิชาชีพ	0 - * - 4

* ให้จัดคาบเรียนได้ตามความเหมาะสม รวมแล้วไม่น้อยกว่า 360 คาบเรียน

3. หมวดวิชาเลือกเสรี 15 หน่วยกิต

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากรายวิชาใน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ทุกประเภทวิชา

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
20003001	การพูด	1 - 2 - 2
20003002	การเขียน	1 - 2 - 2
20003003	การอ่าน	1 - 2 - 2
20003201	ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ 1	2 - 0 - 2
20003202	ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ 2	2 - 0 - 2
22013001	กฎหมายพาณิชย์	3 - 0 - 3
22013201	เหตุการณ์ปัจจุบัน	2 - 0 - 2
22013202	เอกสารทางธุรกิจ	2 - 0 - 2
22013501	การสื่อสารข้อมูลเบื้องต้น	3 - 0 - 3
22013502	โปรแกรมสำเร็จรูปด้านกราฟิก	2 - 2 - 3
22033002	ลีลาศ	0 - 2 - 1
22033203	มารยาทและการสมาคม	2 - 0 - 2
26003001	เตรียมลูกเสือวิสามัญ	0 - 2 - 1
26003002	ลูกเสือวิสามัญ	0 - 2 - 1
26003003	องค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 1	0 - 2 - 1
26003004	องค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 2	0 - 2 - 1

4. กิจกรรม

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการ ทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาน เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผล

รหัส	รายวิชา	ท - ป - น
26004001	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 1	0 - 2 - 0
26004002	กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ 2	0 - 2 - 0
26004003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 1	0 - 2 - 0
26004004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 2	0 - 2 - 0

26004005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 3	0 - 2 - 0
26004006	กิจกรรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 4	0 - 2 - 0
26004007 - 12	กิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัด	0 - 2 - 0
	กิจกรรมในสถานประกอบการ (สำหรับนักเรียนระบบทวิภาคี)	0 - 2 - 0

5. การฝึกงานหรือการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือปฏิบัติงานในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบการอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาหรือทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพกำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้น โครงการอาชีพศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

5.4 จุดประสงค์และ โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจ ค้าปลีก ระบบทวิภาคี

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนระบบทวิภาคีต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการ

การกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทุนบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติ และประเมินผล

10. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง ขกเลิกประเภทวิชาและสาขาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกรายวิชาหรือเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 3 - 5)

2.3 เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

2.3.1 เวลาเรียนต่อสัปดาห์

2.3.1.1 ภาคเรียนที่ 1, 2, 3 และ 4 เรียนในสถานศึกษา 2 วัน ฝึกงานในสถานประกอบการ 3 - 4 วัน

2.3.1.2 ภาคเรียนที่ 5 และ 6 เรียนในสถานศึกษา 1 วัน ฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ 4 - 5 วัน

2.3.2 การเรียนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน

รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานที่ไม่สามารถเรียนในสถานศึกษาได้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิทยาการภายนอก เช่น สถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือจากวิธีการเรียน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การสอบเทียบความรู้ และประสบการณ์

2.3.3 การเรียนรายวิชาในหมวดวิชาชีพ

2.3.3.1 วิชาชีพพื้นฐานเรียนในสถานศึกษา

2.3.3.2 วิชาชีพเฉพาะเรียนและฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาและหรือในสถาน

ประกอบการแล้วแต่ข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

2.3.3.3 วิชาชีพเลือกเรียนและฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

2.3.4 การเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี

ให้นำไปเป็นรายวิชาที่เรียนหรือฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ ยกเว้นวิชาพระพุทธศาสนาให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง และทำกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร

2.3.5 การคิดหน่วยกิตในการฝึกปฏิบัติ

การคิดหน่วยกิตในการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการให้ถือเกณฑ์ดังนี้

2.3.5.1 ฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 72 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.3.5.2 ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการให้ได้จำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชาถ้าเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีค่ามากกว่าจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้ถือว่าเป็นการฝึกเพื่อเพิ่มประสบการณ์โดยไม่คิดหน่วยกิต

2.3.6 กลุ่มวิชาทวิภาคี

ให้ดำเนินการที่สถานประกอบและสถานศึกษาพิจารณาร่วมกัน กลุ่มวิชาที่จัดไว้ในกลุ่มนี้คือ กลุ่มวิชาชีพเลือก และรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตให้ปรับตามเนื้อหาที่จะปฏิบัติ โดยถือตามเกณฑ์ในข้อ 5. (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา ม.ป.ป. : เอกสารอัครสำเนา)

2.3.7 ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ

2.3.7.1 คณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศ ก์และบุคลากรของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอนทั้งในสถานประกอบการ และสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3.7.2 คณะกรรมการประเมินผลคณะใหญ่ ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือและกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือเฉพาะสาขา ไม่น้อยกว่า สาขาละ 3 คน

2.3.8 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ (Managing DVT at Company Level)

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนและมีความพร้อมดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้ประกอบการ และประกอบกิจการที่ดำเนินการฝึกอาชีพได้
2. มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาชีพนั้น
3. สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแล การฝึกสอนอาชีพให้แก่ นักเรียนได้
4. สามารถจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้
5. สามารถจัดการฝึกปฏิบัติได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือจนจบหลักสูตร ปวช.
6. สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสถานศึกษาได้
7. สามารถจัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่ นักเรียนที่เข้ารับการศึกษาได้

8. อยู่ในทำเลที่ติดต่อดีสะดวก

2.3.9 วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

2.3.9.1 เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.9.2 เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

2.3.9.3 เพื่อเตรียมบุคลากรไว้ทดแทนการขาดแคลนในอนาคต

2.3.10 การจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

2.3.10.1 เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์

สถานประกอบการควรสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการฝึกให้แก่นักเรียนตามสมควร

2.3.10.2 การวางแผนการฝึก

สถานประกอบการและสถานศึกษาต้องร่วมมือกันวางแผนการฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร

2.3.10.3 สมุดรายนงานการฝึก

ครูฝึก มีหน้าที่ควบคุมดูแลให้นักเรียนบันทึกสมุดรายนงานการฝึกอาชีพ พร้อมทั้งตรวจการบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานในการฝึก และนำไปประกอบการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งครึ่งหลักสูตร (Interim) และจบหลักสูตร (Final)

2.3.11 กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียน

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียนและร่วมกับสถานศึกษา และสถานประกอบการอื่น ๆ จัดการสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7

2.3.11.1 การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim)

หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบโดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายนงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.3.11.2 การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียน หรือไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการ หรือ โครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงาน หรือ วิเคราะห์งาน

2.3.11.3 การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือ

ให้เป็น 3 ระดับดังนี้คือ

- ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินสูงกว่าร้อยละ 70
- ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินร้อยละ 50 - 70
- ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

2.3.12 การสอบ

2.3.12.1 สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียนในรายวิชาที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2.3.12.2 การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติดังนี้

1) ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการดังนี้

ก. ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

ข. ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์

ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2) ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้

ก. ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน และการสอบ

สัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

ข. ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการ

หรือการทำโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

2.3.12.3 อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3 : 7

2.3.13 ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษานักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

2.3.13.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

2.3.13.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

2.3.13.3 ได้ทำระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

2.3.13.4 ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

ตารางที่ 2.1 สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนระบบ
ปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
<p>การจัดการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรับนักเรียน สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ 2. คุณสมบัติพิเศษ ไม่มี 3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนนักศึกษากับ สถานศึกษา 4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษาและแจ้ง ความประสงค์ว่าจะเลือกเรียนวิธีใด 5. วิธีดำเนินการ (เรียน) <ol style="list-style-type: none"> 5.1 เรียนทฤษฎีและปฏิบัติกับสถานศึกษา และหรือสถานฝึกงานอาชีพ (แล้วแต่ วิธีการจัดการของสถานศึกษา) 5.2 ให้มีการฝึกงานในสถานฝึกงานอาชีพ หรือทำโครงการ หรือทำโครงการวิชา ชีพ (ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ ที่ปรึกษา) 6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ขึ้นอยู่กับวิธีการ เรียน 	<p>การจัดการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรับนักเรียนนักศึกษา สถานประกอบการ เป็นผู้ดำเนินการ หรือมอบให้สถานศึกษา ดำเนินการ หรือดำเนินการร่วมกัน 2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ในวันทำสัญญาการฝึก และมีความตั้งใจที่จะ รับการฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่สมัคร 3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนนักศึกษากับสถาน ศึกษาและทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถาน ประกอบการ โดยกรรับรู้อย่างชัดเจนของสถานศึกษา 4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษา (รวมทั้ง รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษาแจ้งความ ประสงค์ว่าจะเลือกเรียนวิธีใด 5. วิธีดำเนินการ (เรียน) <ol style="list-style-type: none"> 5.1 เรียนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ (วิชาพื้นฐาน) กับ สถานศึกษา 5.2 รายวิชาในหมวดวิชาชีพ (วิชาชีพเฉพาะ หรือวิชาชีพเลือกภาคทฤษฎี) หมวดวิชา เลือกเสรี แล้วแต่ข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ ใครจะเป็นผู้สอน 5.3 ฝึกปฏิบัติ (ฝึกอาชีพ) กับสถาน ประกอบการ 6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ <ol style="list-style-type: none"> 6.1 เรียนในสถานศึกษา (ในความควบคุม สถานศึกษา

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
<p>7.วิธีเรียน</p> <p>7.1 เรียนแบบชั้นเรียน (เรียน + ข้อสอบ เทียบความรู้ และหรือ ประสบการณ์ + ขอ โอนผลการเรียน) ทั้งภาคในเวลา ราชการปกติและภาคนอกเวลาราชการ ปกติ</p> <p>7.2 เรียนทางไกล (ปวช.)</p> <p>7.3 เรียนด้วยตนเอง</p> <p>7.4 เรียนแบบผสมผสาน (ชั้นเรียน + ทางไกล + ตนเอง)</p> <p>7.5 เรียนสะสมหน่วยกิต (ชั้นเรียน + ทางไกล + ตนเอง)</p> <p>การประเมินผลการเรียน</p> <p>1. รายวิชา/โครงการ/โครงการวิชาชีพ ครูผู้ สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ</p> <p>2. การฝึกงาน สถานศึกษาและสถานฝึกงาน อาชีพประเมินร่วมกัน</p> <p>3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน</p> <p>4. วิธีการประเมินผลการศึกษา ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา</p>	<p>6.2 ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ 3 - 5 วัน</p> <p>7. วิธีเรียน</p> <p>รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา</p> <p>7.1 เรียนแบบชั้นเรียน</p> <p>7.2 เรียนทางไกล (ปวช.)</p> <p>7.3 เรียนด้วยตนเอง</p> <p>7.4 เรียนแบบผสมผสาน</p> <p>รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ สถานประกอบการจะมอบหมายให้ ผู้ควบคุม การฝึก และครูฝึก ทำหน้าที่ ควบคุมดูแล สอบ และฝึก</p> <p>การประเมินผลการเรียน</p> <p>1. รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา ครูผู้สอนเป็น ผู้ประเมิน</p> <p>2. รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ/ โครงการ/โครงการวิชาชีพ ครูฝึกเป็นผู้ ประเมิน ผู้ควบคุมการฝึก เป็นผู้อนุมัติผล การเรียน</p> <p>3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน</p> <p>4. วิธีการประเมินผลการศึกษา</p> <p>4.1 ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา</p> <p>4.2 ประเมินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร หรือการสอบมาตรฐานฝีมือ โดยเฉพาะ กรรมการประเมินผล (กรรมการร่วม ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบ การ</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเป็นตัวเลข และตัวอักษร	5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเป็นตัวเลข และตัวอักษร มาตรฐานฝีมือเป็น ดี ผ่าน ไม่ผ่าน
6. การจบหลักสูตร	6. การจบหลักสูตร
6.1 สอบได้ (ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป) ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา	6.1 สอบได้ (ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป) ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
6.2 ได้หน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง	6.2 ได้ หน่วยกิตสะสมครบตาม โครงสร้าง
6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00	6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
6.4 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด	6.4 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด
7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบหลักสูตร	7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบหลักสูตร
8. เอกสารการศึกษาที่นักเรียนนักศึกษาจะได้รับเมื่อจบหลักสูตร	8. เอกสารการศึกษาที่นักเรียนนักศึกษาจะได้รับเมื่อจบหลักสูตร
8.1 รบ. 1 ปวช.	8.1 รบ. 1 ปวช.
8.2 ประกาศนียบัตร	8.2 ประกาศนียบัตร
	8.3 วุฒิบัตรของกรมอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ (หรือสมาคมวิชาชีพ)
	8.4 หนังสือรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ

2.4 ทฤษฎีจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูม (Benjamin S.Bloom) และคณะ

บลูม ได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาออกเป็นพฤติกรรม 3 ด้าน คือ (อ้างใน กานดา พูนลาภทวี. 2532 : 8 - 17)

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นความสามารถในการคิดที่เป็นสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งบลูมและคณะ ได้จำแนกออกเป็น 6 ระดับ โดยเรียงลำดับการเกิดพฤติกรรมขั้นต่ำสุดที่มีความซับซ้อนไปหามาก ดังนี้

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ประสบมาและสามารถระลึกเรื่องราวนั้น ๆ ออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถทางปัญญาที่เข้าใจการสื่อความหมาย และสามารถใช้ความรู้ และแนวคิดมาสื่อความหมายได้ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์กับเนื้อหาอื่น

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำเอาหลักการ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ออกไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการจำแนกแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อยหรือองค์ประกอบย่อย ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร หลักและวิธิตำเนินการมีหรือไม่

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานส่วนย่อยเข้ามาเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยนำส่วนย่อย ๆ มาจัดเรียงเรียงและผสมผสานให้เป็นสิ่งใหม่ที่ต่างไปจากส่วนประกอบย่อยอันเดิม

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งของ หรือวิธีการ โดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสมเป็นมาตรฐานในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้อาจเป็นเกณฑ์ที่นักเรียนกำหนดขึ้น หรือผู้สอนกำหนดให้ก็ได้

2. จิตพิสัย (Affective Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางจิต เช่น ความสนใจ ความซาบซึ้ง อุดมคติ ความเชื่อ อุดมการณ์ เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนการจัดระเบียบทางจิตใจและลักษณะพิสัย ซึ่งคราหวูด บลูม และมาเซีย (Krathwohi, Bloom and Masia, 1964) ได้จำแนกจิตพิสัยออกเป็น 5 ระดับ คือ

2.1 การรับ (Receiving or Attending) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความรู้สึกต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างที่มีอยู่ มีความพอใจที่จะรับรู้ปรากฏการณ์หรือสิ่งเร้า นั้น ๆ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเริ่มมีปฏิกิริยาได้ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่รับเข้ามาเกิดความสนุกสนานในการเรียนและจะเกิดความพึงพอใจที่ได้มีการสนองตอบ (Satisfaction in response)

2.2 การสร้างค่านิยม (Valuing) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้สึกหรือการสำนึกในคุณค่านั้น ๆ จนกลายเป็นความเชื่อและเจตคติในการเชื่อและยอมรับคุณค่านั้น ผู้เรียนอาจจะชอบคุณค่าหนึ่งมากกว่าอีกคุณค่าหนึ่งจากนั้นก็ยึดมั่นในคุณค่านั้น

2.3 การจัดระบบค่านิยม (Organization) ภายหลังจากที่ผู้เรียนได้สร้างค่านิยมย่อย ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ขั้นต่อไปจะพิจารณารวบรวมค่านิยมเหล่านั้นว่ามีค่านิยมอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังพิจารณาอยู่ โดยจะต้องจัดค่านิยมเหล่านั้นให้เป็นระบบเป็นความสัมพันธ์ และตัดสินใจว่าค่านิยมใดที่มีความสำคัญ

2.4 ลักษณะนิสัยที่เกิดจากค่านิยม (Characterization by a Value or Value Complex) เป็นลักษณะนิสัยที่เกิดจากค่านิยมเป็นลักษณะที่บุคคลมีระบบค่านิยมเป็นสิ่งที่คอยควบคุมพฤติกรรมให้มีลักษณะนิสัยไปตามระบบค่านิยมนั้น จนในที่สุดได้กลายเป็นหลักในการดำเนินชีวิตหรือหลักในการตัดสินใจพิจารณาสิ่งต่าง ๆ

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นเรื่องของการทำงานหรือการปฏิบัติเกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งเป็นทักษะความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติการ เป็นการกระทำที่สามารถทำได้จนเกิดสัมฤทธิ์ผล ซิมป์สัน (Simpson, 1972 อ้างใน กานดา พูนลาภทวี. 2532 : 16) ได้จำแนกทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ตามระดับความซับซ้อนของการกระทำของกล้ามเนื้อออกเป็น 7 ระดับ คือ

3.1 การรับรู้ (Perception) เป็นขั้นตอนแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อเป็นการรับรู้รูปวัตถุ คุณภาพ หรือความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งอาจจะได้จากการกระตุ้นประสาทความรู้สึกต่าง ๆ เช่น การฟัง การเห็น การสัมผัส การลิ้มรส การดมกลิ่น ความรู้สึกเคลื่อนไหว

3.2 การเตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมพร้อมและปรับตัวต่อการกระทำหรือประสบการณ์บางอย่างแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

3.2.1 การเตรียมพร้อมทางสมอง (Mental Set)

3.2.2 การเตรียมพร้อมทางร่างกาย (Physical Set)

3.2.3 การเตรียมพร้อมทางอารมณ์ (Emotional Set)

3.3 การตอบสนองตามการชี้แนะ (Guided Response) เป็นขั้นแรกของการพัฒนาทักษะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนแต่ละคนภายใต้การชี้แนะของผู้สอนหรือการตัดสินใจของตนเองตามเกณฑ์หรือรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่งจำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ

3.3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการกระทำที่ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการสังเกตจากการปฏิบัติของผู้อื่น

3.3.2 การลองผิดลองถูก (Trail and Error) เป็นการตอบสนองหลาย ๆ ครั้งแล้วแต่เหตุผลจนกว่าการตอบสนองจะประสบผลสำเร็จ

3.4 การปฏิบัติได้ (Mechanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัยในระดับที่ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) ในระดับนี้แต่ละบุคคลจะสามารถปฏิบัติสิ่งที่ซับซ้อนได้ สามารถทำงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพโดยใช้เวลาและแรงงานน้อยที่สุด กระทำทักษะต่าง ๆ ด้วยความเชื่อมั่น สามารถลบล้างความไม่แน่ใจต่าง ๆ ได้และกระทำได้ดีจนเป็นอัตโนมัติ

3.6 การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ตามความต้องการตอบสนองทางร่างกาย

3.7 ความคิดริเริ่ม (Origination) เป็นการสร้างกิจกรรมแบบใหม่ มีความสามารถในการพัฒนาด้านทักษะ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติไว้ดังนี้ (คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี. 2540 : 147-148).

" ผู้ไม่มีทฤษฎีเป็นผู้ไม่มีหลักความรู้ ผู้มีทฤษฎีไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้ เป็นทุนรอนไว้สำหรับทำงาน แต่ผู้ที่มีทฤษฎีไม่หัดปฏิบัติหรือไม่ยอมปฏิบัตินั้นก็ผู้มักทฤษฎีที่ปฏิบัติด้วยไม่ได้ เพราะนักทฤษฎีที่ไม่ยอมปฏิบัติ ทำให้ตนเองพร้อมทั้งวิชาความรู้ทั้งหมดเป็นหมันไป ไม่ได้ประโยชน์ ไม่เป็นที่ต้องการของใคร ผู้มีความรู้ด้วย ใช้ความรู้ทำงานได้จริง ๆ จึงจะเป็นประโยชน์ และเป็นที่ต้องการ " (22 มิ.ย.2520)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 3 - 8) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

หมวด 1 บททั่วไป ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้

สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้ให้แนวคิดในการประชุมสมัชชาการศึกษาเรื่อง " การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้า และความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า " วันที่ 26 มกราคม 2539 ณ ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานใหญ่ ดังนี้

การจัดการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะมุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพเองได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้จ้าง และตลาดแรงงานในทุกภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ธุรกิจ บริการ รวมทั้งภาคเกษตรกรรม

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ มีทักษะ รวมทั้งการยกระดับฝีมือแรงงานช่างเทคนิค สามารถขึ้นห้อยคออยู่ในโลกของอาชีพ สามารถพัฒนา ก้าวทันความต้องการใหม่ ๆ ในตลาดแรงงานถึงการเปลี่ยนแปลงของงานอาชีพ ที่มีการเปลี่ยนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วก็คือการยกระดับสรรพกำลังจากภาคธุรกิจเอกชนและสถานประกอบการ

การระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา เพราะภาคเอกชนเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนั้น เป็นผู้จ้างงานตรวจสอบ ประเมินคุณภาพฝีมือแรงงาน รวมถึงการพัฒนาแรงงาน และการสร้างงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการความร่วมมือดังกล่าว

ความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาจากภาคเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนได้ดังนี้

1. สถานประกอบการต้องให้ความร่วมมือในกาพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนทางอาชีวศึกษากับสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะฝึกภาคปฏิบัติกับงานอาชีพจริง ได้มีการทำงานจริง ในสถานประกอบการไม่ต้องเปลืองเวลา และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมผู้สำเร็จการศึกษาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับงาน

2. สถานประกอบการต้องได้การสนับสนุนและให้งบค่าใช้จ่ายโดยการลงทุน หรือ

ร่วมลงทุนการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ผลิตและพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะการพัฒนาช่างเทคนิคในระดับสูง

3. สถานประกอบการต้องให้บุคลากรในสถานประกอบการของตนที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ไปช่วยสอนในสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา โดยการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมถึงการให้หรือยืมอุปกรณ์ เพื่อการฝึกปฏิบัติ
4. สถานประกอบการต้องช่วยสถานศึกษาในด้านการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา โดยการช่วยการประเมินผู้เรียน ประเมินผู้สอนและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน
5. สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรม เรียนรู้ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ฝึกทักษะใหม่ ๆ ในสถานประกอบการและการศึกษาต่อตามความจำเป็น
6. รัฐบาลต้องมีการลดภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฝึกงานกับผู้เรียนทางอาชีวศึกษา

ดร. กฤษณพงษ์ กีรติกร คณะบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้ให้แนวคิดในการสัมมนา สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทยเรื่อง " วิสัยทัศน์ : ด้านทรัพยากรมนุษย์ คนไทย - คนไทย ประเทศไทย 2020 " วันที่ 24 เมษายน 2538 ดังนี้

สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนการร่วมผลิตบุคลากรวิชาชีพในระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training) และระบบสหกิจศึกษา (Co-operative Education) การจัดตั้งสถาบันผลิตบุคลากรเฉพาะทางของตนเอง โดยอาศัยกลไกบริษัทข้ามชาติ หรือการรวมกลุ่ม โดยอาศัยมาตรการส่งเสริมทางบวกจากรัฐ นอกจากนั้น ควรมีมาตรการเหนี่ยวนำไม่ให้ใช้นักวิชาการวิชาชีพ สาขาขาดแคลนในงานที่บิดเบือนจากงานที่นักวิชาการวิชาชีพควรทำ โดยการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการทำงานของบุคลากรสาขาขาดแคลน จากผู้ประกอบการเหล่านี้อย่างน้อยในช่วงวิกฤต

สุนีย์ ภูพันธ์ (2530 : 214) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่า " ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกงานอาชีพมีจำกัด ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการ เพราะสถานที่ฝึกงานอาชีพมีหลายแห่ง ที่ไม่พร้อมจะรับ

นักศึกษาไปฝึกงาน เนื่องจากนักศึกษาขาดความมั่นใจในฝีมือ ทำให้ขาดความมั่นใจในการทำงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่การทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ

เสมอ เหมพงศ์พันธ์ (2530 : 47) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช.2530 ของวิทยาลัยพณิชยกรรมบางนา แผนกวิชาบัญชี แผนกวิชาการตลาด แผนกวิชาเลขานุการ พบว่า " นักเรียนทั้งสามสาขาได้นำความรู้ที่ได้เรียนจากสถานศึกษาไปใช้ในการฝึกงานน้อย และสำหรับความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม นักเรียนก็ได้รับความรู้เพิ่มเติมน้อยเช่นกัน " ด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนทั้งสามสาขา พบว่า " หากเพื่อนร่วมงานมีปัญหาตนเอง ผู้ที่จะทำตัวเป็นผู้ประนีประนอมหรือประสานประโยชน์มีน้อย ด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ นักเรียนทั้งสามสาขาวิชามีทัศนคติที่ไม่ดี หากจะต้องให้ขยันมาก ๆ เพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ และแม้ว่าการฝึกงานไม่ดี แต่การสรุปจะต้องสรุปว่าดีเยี่ยม "

ศักดิ์ กิ่งไก่อ และคณะ (2531 : 47) ได้ทำการวิจัยศึกษาปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคนครพนม ปีการศึกษา 2531 พบว่า " ปัญหาด้านสถานประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่านักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ด้านอาจารย์นิเทศก์ในระดับปานกลาง "

พิพัฒน์ บุญญาลัย (2534 : 55) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ในการจัดการอาชีวศึกษาสาขาพณิชยกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า " การจัดนักเรียนนักศึกษาไปฝึกงานตามหลักสูตรทั้งระดับปวช. และปวส. ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการที่นักเรียนนักศึกษาไปฝึกงานตามหลักสูตร นักเรียนนักศึกษาสาขาวิชาการตลาดและวิชาการบัญชีส่วนใหญ่ฝึกงานไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน นักเรียนนักศึกษาสาขาวิชาเลขานุการส่วนใหญ่ฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน และนักเรียนระดับ ปวส. มีโอกาสได้ฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมากกว่านักเรียนระดับ ปวช. ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงาน ในสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนนักศึกษา มีความคาดหวังในเรื่องต่างๆ ไป เกี่ยวกับการฝึกงานอยู่ในระดับดีถึงดีมาก โดยเฉพาะในเรื่องการทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ ผู้ควบคุมดูแลการฝึกงานในสถานประกอบการ และอาจารย์นิเทศก์ ต่างมีความเห็นตรงกันว่า การประสานร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการฝึกงานนอกเหนือจากหลักสูตรได้ผลเป็นที่น่าพอใจทั้งผู้ฝึกและสถานประกอบการ ในด้านผู้ฝึกทำให้มีรายได้พอสมควร และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ส่วนสถานประกอบการก็ได้รับประโยชน์จากนักเรียนนักศึกษาคุ้มกับผลตอบแทนที่จ่ายให้เช่นกัน และปัญหาการฝึกงานที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องพอประมวลได้คือ ในจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน นักเรียนนักศึกษายังมีความเชื่อมั่นในตนเองน้อย บางครั้งวางตัวไม่เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ เช่น ขู้งาน ทำให้สถานประกอบการต้องรับภาระมากขึ้นอาจารย์

นิเทศก์ก็มีปัญหาในเรื่องหลักเกณฑ์การประเมินผลที่ไม่สามารถประเมินการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ ส่วนนักเรียนนักศึกษามีปัญหาเรื่องการได้ฝึกงานที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน "

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2535 : 12 - 16) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาศภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการฝึกงานของนักศึกษาประเภท วิชาบริหารธุรกิจวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า " ขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการอยู่ในระดับปานกลาง การดำเนินการระหว่างฝึกงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการประเมินผลฝึกงานอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจมาก "

มยุรี ชัยสวัสดิ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของผู้บริหาร และครูอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา และสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

คุณลักษณะด้านจริยธรรมและคุณธรรม ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา และเจ้าของหรือผู้จัดการสถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากที่สุดตรงกัน คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และคุณลักษณะที่ต้องการน้อยที่สุดตรงกัน คือ เสียสละเพื่อผู้อื่น

สุรศักดิ์ ธนุทอง (2539 : 88) ได้ทำการวิจัยศึกษาปัญหาการดำเนินงานของหลักสูตรระบบทวิภาคี (DVT) สาขาวิชาช่างไฟฟ้า ระดับ ปวช. กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม และวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี พบว่า

ด้านนักศึกษาความรู้ที่สถานประกอบการต้องการให้นักศึกษามีในระดับมาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ความรู้ในการอ่านแบบความรู้ในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ ส่วนทักษะปฏิบัติที่ควรมี ได้แก่ ความสามารถใช้เครื่องมือวัดกระแสไฟฟ้า เครื่องมือจัดแรงดันไฟฟ้า เครื่องมือวัดกำลังไฟฟ้า เครื่องมือวัดพลังงานไฟฟ้า และเจตคติที่ครูฝึกคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษา ควรมีมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์

วรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า

สถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล ดังนี้

1. การประเมินผลเกี่ยวกับ พุทธิพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมาก

ที่สุด คือ นักศึกษาสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานสาขาวิชาช่างยนต์ หลังจากได้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการและได้ฝึกอาชีพครบตามลักษณะงานที่สถานประกอบการดำเนินการ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำแต่อยู่ในเกณฑ์ระดับการประเมินมาก คือ นักศึกษามีความพร้อมทางด้านร่างกายเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการและความรู้พื้นฐานทางทฤษฎี ต่อการเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

2. การประเมินผลเกี่ยวกับ จิตพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นผู้ร่วมงานและครูฝึก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับหกสถานการณ์ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ แต่อยู่ในเกณฑ์ระดับประเมินมาก คือ นักศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำในทางที่ดี

3. การประเมินผลเกี่ยวกับ ทักษะพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาทักษะฝีมือในการฝึกอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการปฏิบัติงานเองได้ ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ แต่อยู่ในเกณฑ์ระดับการประเมินมาก คือ นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้านการจัดการในสถานประกอบการได้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อตัดสินใจในการฝึกอาชีพ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการฝึกอาชีพ

ประยูทธ ทะสุนทร (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า

1. การประเมินด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา และวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ส่วนด้านโครงสร้างหลักสูตร ผู้บริหารและนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็น ในระดับเหมาะสมมาก ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมปานกลาง

2. การประเมินด้านสถานประกอบการที่ใช้ในการฝึกงาน พบว่า ผู้บริหารและนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นว่า สถานประกอบการที่ใช้ในการฝึกงานอยู่ในระดับดี ส่วนครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการให้ความร่วมมือของสถานประกอบการอยู่ในระดับดี ส่วนครู - อาจารย์ และนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในระดับพอใช้ ส่วนสภาพและความพร้อมของโรงฝึกงานในสถานประกอบการ ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และนักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

3. การประเมินด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการศึกษาในระบบทวิภาคี และสถานประกอบการให้งบประมาณสนับสนุนแก่นักเรียนฝึกงาน อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

4. การประเมินด้านครูผู้สอน พบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นว่า ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของครูผู้สอน และการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

5. การประเมินด้านผู้เรียน พบว่า ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียน (ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ) อยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนครูฝึกในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

6. การประเมินด้านประโยชน์ของวิชาที่เรียน พบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ของหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีอยู่ในระดับมาก ส่วนประโยชน์ของกิจกรรม นักเรียนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

7. การประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปี 2538 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ร้อยละ 46.20 เกณฑ์ดี ร้อยละ 28.66 เกณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (ดก) ร้อยละ 12.87 เกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 9.35 และเกณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 2.92

วารินทร์ ประทุมถิ่น (2540 : 103 - 104) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการฝึกงานนักเรียนโดยความร่วมมือระหว่างบริษัท ซี.พี.เซเว่นอีเลฟเว่น. จำกัด กับวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ พบว่า

ประสิทธิผลของการฝึกงานตามความคิดเห็นของนักเรียน

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการฝึกงานอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว คือ ด้านทัศนคติในการฝึกงาน ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น ได้แก่ ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงานความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ ทักษะในการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นดังนี้

1. ด้านการนำความรู้ไปใช้ในการฝึกงาน มีเรื่องที่อยู่ในระดับน้อย 2 เรื่อง ได้แก่ ความรู้ที่ศึกษามาสามารถใช้กับงานที่ปฏิบัติ และได้นำความรู้นอกเหนือจากที่ได้ศึกษามาช่วยในการปฏิบัติงาน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

2. ด้านความรู้ที่ได้รับจากสถานประกอบการ มีเรื่องอยู่ในระดับมากเพียง เรื่องเดียว ได้แก่ นักเรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบของตนเอง

นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

3. ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

4. ด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน มีเรื่องที่อยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ ขยันและอดทน มีความตรงต่อเวลา และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

ทองทิพ ภัยสุณัฐ (2541 : 89 - 90) ทำการศึกษาสภาพการเรียนการสอนการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระหว่าง กรมอาชีวศึกษา กับบริษัท ซี.พี.เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัดพบว่า

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า สภาพการเรียนการสอนระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระดับ ปวช. มีความเหมาะสมในระดับปานกลางถึง 3 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการเรียนการสอน และเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมากด้านเดียว คือ ด้านประเมินผลการเรียนการสอน (เฉพาะในส่วนของกระบวนการประเมิน) โดยที่นักเรียนกลุ่มที่ 3 (เป็นนักเรียนที่จบการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำงานอย่างเดียว และบางส่วนศึกษาต่อสถานบันอื่น ๆ) มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน นักเรียนกลุ่มที่ 1 (นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในระดับ ปวช.3 ระบบทวิภาคี) มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึง 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ส่วนด้านการจัดองค์กรมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนกลุ่มที่ 2 (เป็นนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และกำลังเรียนต่อในระดับ ปวส.ชั้นปีที่ 1 ในระบบปกติ) มีความคิดเห็นว่า เหมาะสมในระดับปานกลางทุกด้าน

มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านการประเมินผลการสอน พบว่า

นักเรียนช่างอุตสาหกรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประเมินผลการสอน และด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

รณญา เขียนจตุรัส (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สาขาวิชาการโรงแรม พบว่า

ความคิดเห็นของนักเรียนหลักสูตรทวิภาคี จากทั้งสองโรงแรม คือ โรงแรมรอยัลคัลฟ์ บีช รีสอร์ท พัทยา และโรงแรมแอมบาสซาเตอร์ซิตี จอมเทียน โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็น ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความเหมาะสม ความพร้อม และความเพียงพอในระดับปานกลาง โดยขนาดของห้องพักพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน แต่เป็นที่น่าสังเกตในเรื่องสถานที่ที่ออกกำลังกายที่ทางโรงแรมจัดให้นั้น นักเรียนมีความคิดเห็นว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่ามีความเหมาะสม ความพร้อม และความเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอน งานแม่บ้าน โรงแรมมีความเหมาะสมมาก แต่จำนวนหนังสือในห้องสมุดยังมีจำนวนน้อย ควรจัดเพิ่มให้เหมาะสม

4. การจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความเหมาะสม ความพร้อม และความเพียงพอในระดับมาก โดยเฉพาะมีการปฏิบัติงานจริงในช่วงฝึกปฏิบัติงาน แต่ในเรื่องแผนการเรียนการสอนสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ในระดับปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ที่เรียนระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทพาณิชยกรรมกลุ่มธุรกิจค้าปลีกในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 สถานศึกษา เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 105 คน ดังปรากฏตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในแต่ละสถานศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวนนักเรียน คน (ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง)
วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	20
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	15
วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	31
วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี	39
รวม	105

ที่มา : สถิติวิทยาลัยอาชีวศึกษา ปี 2541

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด 105 คน เนื่องจากประชากรมีน้อย จึงมิได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และศึกษาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามโดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

3.2.1.2 ศึกษาและกำหนดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ (Check List) รวม 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลชนิด Rating scale ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง เห็นด้วยเกี่ยวกับระดับการศึกษาจากระบบทวิภาคีในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยเกี่ยวกับระดับการศึกษาจากระบบทวิภาคีในระดับมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยเกี่ยวกับระดับการศึกษาจากระบบทวิภาคีในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยเกี่ยวกับระดับการศึกษาจากระบบทวิภาคีในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยเกี่ยวกับระดับการศึกษาจากระบบทวิภาคีในระดับน้อยที่สุด

สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านพุทธิพิสัย 14 ข้อ ด้านจิตพิสัย 14 ข้อ และด้านทักษะพิสัย 18 ข้อ จำนวนทั้งหมด 46 ข้อ

3.2.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ประเมินและขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ได้รับคำแนะนำ

3.2.2 การทดสอบเครื่องมือ

3.2.2.1 พิจารณาความเที่ยงตรง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) เนื้อหา (Content) โดยพิจารณาความครอบคลุม และความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ของแบบสอบถาม
- 2) ภาษา (Wording)
- 3) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and format) ของเครื่องมือ
- 4) อื่น ๆ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. รศ.ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์	คณบดี คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. นายประธาน กิจจะวัฒนะ	ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา
3. นางสุภัทรา สัจจา	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลข
4. นางสาวสุรจิตตา โพธิบุตร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี
5. นางสาววัลลภา เกษัชชา	อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ขอนแก่น

3.2.2.2 การพิจารณาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

1) หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยพณิชยการเชตุพน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วิทยาลัยละ 15 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน แล้วนำมาพิจารณาความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม และระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์

2) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 0.80 ขึ้นไป ซึ่งผลการทดสอบเครื่องมือได้ผลดังนี้ ความเชื่อมั่นรวมทั้งชุดจำนวน 46 ข้อ ได้ค่า $\alpha = 0.90$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 0.80

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) บันทึกเสนอคณะกรรมการชุดสหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขออนุญาตให้งานบัณฑิตวิทยาลัย ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก นักเรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้
- 2) เสนอหนังสือต่อกรมอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- 3) นำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบแล้ว เสนอต่อกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่กำหนดไว้เป็นกลุ่มประชากรตอบแบบสอบถาม
- 4) ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ โดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรทางไปรษณีย์ไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่กำหนดไว้ในกลุ่มประชากร จำนวน 105 ชุด เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ที่กำหนดเป็นกลุ่มประชากรตอบแบบสอบถาม
- 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่กำหนดให้เป็นกลุ่มประชากร ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมารวมทั้งสิ้น 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด เนื่องจากข้อมูลจำนวนประชากรได้สำรวจช่วงเทอม 1 ปีการศึกษา 2541 เดือนมิถุนายน 2541 และได้ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลช่วงเทอม 2 ปีการศึกษา 2541 เดือนมกราคม 2542 ซึ่งบางวิทยาลัยนักเรียนได้ลาออกระหว่างเทอมแล้ว จึงทำให้ได้แบบสอบถามคืนมาไม่ครบ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแต่ละฉบับ

3.4.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้วมาตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การตรวจที่กำหนดไว้แล้วมาวิเคราะห์โดย

1) ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบ

ทวิภาคีในด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation σ) โดยนำเสนอในภาพรวมเป็นรายด้าน และรายข้อ โดยแปลงความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง

1.50 - 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3) ตอนที่ 3 จำแนกผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแต่ละสถานศึกษา นำมาเปรียบเทียบหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciencess/Personal Computer/Plus)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกต่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิเคราะห์เป็นรายข้อและรายด้าน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตามสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา ที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่นักเรียนศึกษาอยู่ และเพศของนักเรียนโดยเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (คน) N = 97	ร้อยละ
1	ชั้นปีที่นักเรียนศึกษาอยู่		
	ชั้นปีที่ 2	37	38.14
	ชั้นปีที่ 3	60	61.86
	รวม	97	100.00
2	เพศ		
	ชาย	9	9.28
	หญิง	88	90.72
	รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า

ชั้นปีที่นักเรียนกำลังศึกษา ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 61.86 และส่วนที่น้อยที่สุดเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14

เพศ เป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 90.72 เพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.28

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายเป็น 2 ตอนคือ

2.1 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ต่อจุดประสงค์ทางการศึกษาผลในรูปของค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัยด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา

2.1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

จุดประสงค์ทางการศึกษา	N = 97		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
ด้าน พุทธิพิสัย	3.49	0.77	ปานกลาง	3
ด้าน จิตพิสัย	4.01	0.73	มาก	1
ด้าน ทักษะพิสัย	3.78	0.78	มาก	2
รวม	3.76	0.76	มาก	

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามจุดประสงค์ทางการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยภาพรวมมีในระดับมาก ($\mu = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้จากระบบทวิภาคี อยู่ในระดับมาก 2 ด้านเรียงตามลำดับ คือ ด้านจิตพิสัย ($\mu = 4.01$) และด้านทักษะพิสัย ($\mu = 3.78$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านพุทธิพิสัย ($\mu = 3.49$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย

รายการ	N = 97		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
1. ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนในวิชาชีพจากสถานศึกษา	3.55	0.80	มาก	5
2. ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนในวิชาพื้นฐาน	3.52	0.69	มาก	7
3. เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียนในวิชาชีพจากสถานศึกษา	3.36	0.70	ปานกลาง	10
4. เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียนในวิชาพื้นฐานจากสถานศึกษา	3.20	0.76	ปานกลาง	13
5. ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษา ไปใช้ในการทำงานฝึกงาน	3.83	0.85	มาก	4
6. มีความรู้ความเข้าใจในการเรียนดีขึ้นหลังจากได้ฝึกงานกับสถานประกอบการ	3.64	0.78	มาก	3
7. สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคีเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป	3.79	0.75	มาก	2
8. สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้กับชีวิตประจำวันได้	3.94	0.73	มาก	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	N = 97		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
9. สามารถแยกแยะข้อสรุปจากหลักเกณฑ์และ ทฤษฎีในบทเรียนที่เรียนได้	3.33	0.75	ปานกลาง	11
10. ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือ อภิปรายในชั้นเรียน	3.11	0.79	ปานกลาง	14
11. ความรู้จากสถานศึกษาก่อให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ในสาขาวิชาชีพที่เรียน	3.51	0.74	มาก	8
12. เมื่อได้ฝึกปฏิบัติจากครูฝึกแล้ว สามารถสรุป เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน แต่ละหน้าที่ งานที่ได้ผ่านการฝึกได้	3.55	0.79	มาก	6
13. ผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพของนักเรียนอยู่ ในระดับ	3.43	0.79	ปานกลาง	9
14. ผลการเรียนแต่ละภาคเรียนของนักเรียนเป็น ที่น่าพึงพอใจ	3.29	0.88	ปานกลาง	12
ค่าเฉลี่ยรวม	3.49	0.77	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นด้านพุทธิพิสัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนระบบทวิภาคีมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้จากระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 2 ข้อแรกคือสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ ($\mu=3.94$) รองลงมาคือสามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคีเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น ($\mu=3.79$)

นอกจากนั้นพบว่าการเรียนรู้ระบบทวิภาคีในระดับปานกลางมี จำนวน 6 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียนในวิชาชีพจากสถานศึกษา ($\mu=3.20$) ได้มีความคิดเห็นในการเสนอความคิดเห็น หรืออภิปรายในชั้นเรียน ($\mu=3.11$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียน
 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านจิตพิสัย

รายการ	N = 97		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
1. ผลจากการฝึกงานนักเรียนตระหนักถึงความ รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	3.99	0.67	มาก	7
2. ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย	3.94	0.75	มาก	10
3. มีความสนใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.63	0.79	มาก	14
4. มีความกล้าแสดงออกในทางที่ถูก	3.68	0.78	มาก	13
5. มีความกระตือรือร้นในการฝึกงาน	4.02	0.74	มาก	6
6. เมื่อได้ไปฝึกงานกับสถานประกอบการแล้ว นักเรียนมีความขยันขันแข็งในการเรียนและ การฝึกงานมากขึ้น	3.89	0.72	มาก	11
7. มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพที่เรียน	3.86	0.78	มาก	12
8. มีความเชื่อว่าการประกอบวิชาชีพค้าปลีก สามารถสร้างฐานะได้	3.96	0.80	มาก	9
9. ได้พัฒนาความเป็นระเบียบวินัยในการปฏิบัติ งานของตนเอง	3.99	0.67	มาก	8
10. มีความมานะต่อการทำงานมากขึ้นหลังจาก ได้รับการฝึกงานจากสถานประกอบการ	4.12	0.65	มาก	5
11. มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.29	0.72	มาก	2
12. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.18	0.69	มาก	4
13. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคล ทั่วไป	4.32	0.73	มาก	1
14. มีความคิดที่จะปรับปรุงวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวานนี้ และทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้	4.27	0.74	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	0.73	มาก	

ตารางที่ 4.4 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 ด้านจิตพิสัย โดยรวมมีการเรียนรู้จากการเรียนระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 2 ข้อแรก คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป ($\mu = 4.32$) รองลงมา คือ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\mu = 4.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความสนใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.63$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านทักษะพิสัย

รายการ	N = 97		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
1. สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามคำสั่งของครูฝึก	3.77	0.62	มาก	13
2. เมื่อได้เห็นตัวอย่างสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามตัวอย่าง	3.92	0.64	มาก	7
3. สามารถพัฒนาทักษะฝีมือในงานที่ปฏิบัติได้	3.87	0.59	มาก	9
4. มีความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติงาน	3.84	0.70	มาก	10
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.18	0.71	มาก	1
6. หลังจากครูฝึกได้สอนการปฏิบัติให้แล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง	3.92	0.72	มาก	8
7. หลังจากครูฝึกได้สาธิตการใช้เครื่องมืออุปกรณ์เกี่ยวกับการขายแล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	3.98	0.69	มาก	3
8. หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพ คำปลีก 1 ครั้ง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	3.62	0.65	มาก	14
9. หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพ คำปลีก ครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	3.99	0.67	มาก	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	N = 97		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
	μ	σ		
10. มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	3.98	0.72	มาก	4
11. สามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงานได้อย่างถูกต้อง	3.97	0.80	มาก	6
12. สามารถแนะนำให้ผู้กล้าตัดสินใจซื้อสินค้าของสถานประกอบการ	3.87	0.69	มาก	10
13. สามารถสาธิตการใช้สินค้าได้ถูกต้อง	3.81	0.77	มาก	12
14. สามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้	3.57	0.89	มาก	15
15. ได้ฝึกงานด้วยเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยในสถานประกอบการ	3.54	0.96	มาก	16
16. ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้	2.97	1.25	ปานกลาง	18
17. สามารถจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบที่แตกต่างกันได้ทุกสัปดาห์	3.25	0.89	ปานกลาง	17
18. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานกับสถานประกอบการ นำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้	3.98	0.82	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	0.78	มาก	

ตารางที่ 4.5 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านทักษะพิสัยโดยรวมมีการเรียนรู้ในระดับมาก ($\mu = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแทบทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 2 ข้อแรกคือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\mu = 4.18$) รองลงมาหลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีกครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ($\mu = 3.99$) ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 ข้อ คือ สามารถจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบที่แตกต่างกันในทุก

สัปดาห์ ($\mu = 3.25$) และใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้ ($\mu = 2.97$) ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมดจึงไม่มีการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามสถานศึกษาโดยภาพรวม

จุดประสงค์ ทางการศึกษา	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความ คิด เห็น
ด้านพุทธิพิสัย	3.59	0.67	มาก	3.59	0.64	มาก	3.60	0.70	มาก	3.15	0.95	ปานกลาง
ด้านจิตพิสัย	4.01	0.69	มาก	3.95	0.53	มาก	4.01	0.73	มาก	4.03	0.87	มาก
ด้านทักษะพิสัย	3.72	0.67	มาก	3.75	0.66	มาก	3.88	0.81	มาก	3.68	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.68	มาก	3.76	0.61	มาก	3.83	0.75	มาก	3.62	0.87	มาก

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา จำแนกตามสถานศึกษาโดยภาพรวมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านพุทธิพิสัย ความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับมากเหมือนกัน มีค่าเฉลี่ยตามระดับดังนี้ 3.59, 3.59 และ 3.60 ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15

ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย นักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ด้านจิตพิสัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทักษะพิสัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.88

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละสถานศึกษาที่เรียน
 วิชาชีพศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ด้านพุทธิพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความ คิด เห็น
1. ได้รับความรู้ ในเนื้อหา วิชาจากการ เรียนวิชาชีพ จากสถาน ศึกษา	3.85	0.49	มาก	3.87	0.64	มาก	3.69	0.69	มาก	2.83	0.89	ปาน กลาง
2. ได้รับความรู้ ในเนื้อหา วิชาจากการ เรียนในวิชา พื้นฐานจาก สถานศึกษา	3.85	0.49	มาก	3.80	0.68	มาก	3.59	0.59	มาก	3.09	0.85	ปาน กลาง
3. เข้าใจเกี่ยวกับ บทเรียนและ ทฤษฎีที่เรียน วิชาชีพจาก สถานศึกษา	3.35	0.67	ปาน กลาง	3.53	0.74	มาก	3.46	0.55	ปาน กลาง	3.09	0.85	ปาน กลาง
4. เข้าใจเกี่ยวกับ บทเรียนและ ทฤษฎีที่เรียน ในวิชาพื้น ฐานจาก สถานศึกษา	3.25	0.55	ปาน กลาง	3.53	0.74	มาก	3.23	0.74	ปาน กลาง	2.87	0.87	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
5. ได้นำความรู้ที่ ได้ศึกษาไปใช้ ในการทำงาน ฝึกงาน	3.70	0.86	มาก	3.67	0.49	มาก	3.85	0.78	มาก	3.17	0.98	ปาน กลาง
6. มีความรู้ความ เข้าใจในการ เรียนดีขึ้นหลัง จากได้ฝึกงาน กับสถาน ประกอบการ	3.70	0.66	มาก	3.73	0.70	มาก	3.74	0.85	มาก	3.35	0.78	มาก
7. สามารถนำ ความรู้ที่ได้รับ ในการเรียน ระบบทวิภาคี เป็นพื้นฐานใน การศึกษาคือ ระดับสูงขึ้น	4.00	0.65	มาก	3.73	0.59	มาก	3.95	0.69	มาก	3.39	0.87	มาก
8. สามารถนำ ความรู้ที่ได้รับ ไปใช้กับชีวิต ประจำวันได้	4.05	0.69	มาก	3.93	0.59	มาก	3.90	0.68	มาก	3.91	0.95	มาก
9. สามารถแยก แยะข้อสรุป จากหลักเกณฑ์ และทฤษฎีใน บทเรียนที่ เรียนได้	3.60	0.60	มาก	3.40	0.74	ปาน กลาง	3.36	0.63	ปาน กลาง	3.00	0.95	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
10. ได้มีส่วนร่วม ในการเสนอ ความคิดเห็น หรืออภิปราย ในชั้นเรียน	3.35	0.75	ปาน กลาง	3.40	0.51	ปาน กลาง	3.13	0.66	ปาน กลาง	2.70	1.20	ปาน กลาง
11. ความรู้จาก สถานศึกษา ก่อให้เกิด ความคิดสร้าง สรรในสาขา วิชาที่เรียน	3.60	0.75	มาก	3.47	0.64	ปาน กลาง	3.59	0.59	มาก	3.30	0.97	ปาน กลาง
12. เมื่อได้ฝึกจาก ครูฝึกแล้ว สามารถสรุป หลักเกณฑ์ใน การปฏิบัติ งานที่ได้ผ่าน การฝึกแล้วได้	3.85	0.75	มาก	3.33	0.62	ปาน กลาง	3.64	0.78	มาก	3.26	0.86	ปาน กลาง
13. ผลการสอบ มาตรฐาน วิชาชีพของ นักเรียนอยู่ ในระดับ	3.35	0.75	ปาน กลาง	3.33	0.62	ปาน กลาง	3.72	0.69	มาก	3.09	0.95	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลข $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
14. ผลการเรียนแต่ ละภาคเรียนของ นักเรียนเป็นที่ น่าพึงพอใจ	2.95	0.60	ปาน กลาง	3.53	0.52	มาก	3.49	0.65	ปาน กลาง	3.09	1.16	ปาน กลาง
รวม	3.59	0.67	มาก	3.59	0.64	มาก	3.60	0.70	มาก	3.15	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านพุทธิพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลข และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน 4 ข้อ คือ ข้อ 6, 7, 8 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และข้อ 10 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน . นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 10 ข้อ คือ ข้อ 1, 2 และ 5 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลข และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อ 3, 4 และ 14 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลข มีความคิดเห็นในระดับมากต่างกับนักเรียนอีก 3 สถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ข้อ 9 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากต่างกับความคิดเห็นของนักเรียนอีก 3 สถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 13 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมากต่างกับความคิดเห็นของนักเรียนอีก 3 สถานศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 11 และ 12 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก ซึ่งต่างกับความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัย

อาชีวศึกษาเลข และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจิตพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลข $N_2 = 15$			วอศ.อุตรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความ คิด เห็น
1. ผลจากการฝึก งานนักเรียน ตระหนักถึง ความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อม	4.30	0.57	มาก	3.87	0.52	มาก	4.00	0.69	มาก	3.78	0.74	มาก
2. ปฏิบัติงานโดย คำนึงถึงความ ปลอดภัย	4.00	0.73	มาก	3.87	0.52	มาก	3.97	0.71	มาก	3.87	0.97	มาก
3. มีความสนใจใน การเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	3.50	0.69	มาก	3.93	0.59	มาก	3.72	0.79	มาก	3.39	0.94	มาก
4. มีความกล้าแสดง ออกในทางที่ถูก	3.70	0.66	มาก	3.73	0.59	มาก	3.64	0.81	มาก	3.70	0.97	มาก
5. มีความกระตือ รือร้นในการฝึก งาน	3.85	0.75	มาก	3.87	0.52	มาก	4.10	0.75	มาก	4.13	0.81	มาก
6. เมื่อได้ไปฝึกงาน กับสถาน ประกอบการ นักเรียนมีความ ขยันขันแข็งใน การเรียนและ การฝึกงานมาก ขึ้น	3.85	0.75	มาก	4.00	0.38	มาก	3.90	0.72	มาก	3.83	0.89	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
7. มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาอาชีพที่เรียน	3.70	0.66	มาก	3.73	0.46	มาก	3.95	0.69	มาก	3.91	1.12	มาก
8. มีความเชื่อว่าการประกอบวิชาชีพค้าปลีกสามารถสร้างฐานะได้	4.20	0.62	มาก	3.67	0.62	มาก	3.85	0.84	มาก	4.13	0.92	มาก
9. ได้พัฒนาความเป็นระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานของตนเอง	4.25	0.55	มาก	3.73	0.46	มาก	3.87	0.66	มาก	4.13	0.81	มาก
10. มีความมั่นใจต่อการทำงานมากขึ้นหลังจากได้รับการฝึกงานจากสถานประกอบการ	4.15	0.67	มาก	4.07	0.26	มาก	4.10	0.64	มาก	4.17	0.83	มาก
11. มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.25	0.72	มาก	4.33	0.49	มาก	4.31	0.73	มาก	4.26	0.86	มาก
12. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.20	0.70	มาก	3.93	0.59	มาก	4.21	0.66	มาก	4.26	0.81	มาก
13. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป	4.25	0.79	มาก	4.20	0.68	มาก	4.36	0.74	มาก	4.39	0.72	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความ คิด เห็น
14. มีความคิดที่จะ ปรับปรุงวันนี้ ให้ดีกว่าเมื่อ วานนี้ และทำ วันพรุ่งนี้ให้คิ กว่าวันนี้	4.00	0.97	มาก	4.40	0.63	มาก	4.21	0.70	มาก	4.52	0.59	มากที่สุด
รวม	4.01	0.69	มาก	3.95	0.53	มาก	4.01	0.73	มาก	4.03	0.87	มาก

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละสถานศึกษา ต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจิตพิสัย พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 สถานศึกษา ยกเว้น ข้อ 14 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ต่างจากความคิดเห็น ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี ซึ่ง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะพิสัย จำแนกตาม
สถานศึกษา

รายการ	วอศ.ขอนแก่น N = 20			วอศ.เลย N = 15			วอศ.อุดรธานี N = 39			วอศ.อุบลราชธานี N = 23		
	μ	σ	ระดับ ความ คิด เห็น	μ	σ	ระดับ ความ คิด เห็น	μ	σ	ระดับ ความ คิด เห็น	μ	σ	ระดับ ความ คิด เห็น
1. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามคำสั่งของครูฝึก	3.70	0.57	มาก	3.80	0.56	มาก	3.82	0.68	มาก	3.74	0.62	มาก
2. เมื่อได้เห็นตัวอย่างสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามตัวอย่าง	4.00	0.56	มาก	3.80	0.41	มาก	3.97	0.71	มาก	3.83	0.72	มาก
3. สามารถพัฒนาทักษะฝีมือในงานที่ปฏิบัติได้	3.95	0.51	มาก	3.87	0.64	มาก	3.95	0.60	มาก	3.65	0.57	มาก
4. มีความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติงาน	3.75	0.72	มาก	3.60	0.63	มาก	3.97	0.67	มาก	3.83	0.78	มาก
5. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.05	0.76	มาก	4.27	0.46	มาก	4.23	0.72	มาก	4.04	0.77	มาก
6. หลังจากครูฝึกได้สอนการปฏิบัติงานให้แล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง	3.90	0.64	มาก	3.67	0.49	มาก	3.97	0.84	มาก	4.00	0.67	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วอศ.เลย $N_2 = 15$			วอศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วอศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
	7. หลังจากครูฝึก สาธิตการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ เกี่ยวกับการขาย แล้ว นักเรียน สามารถปฏิบัติได้	4.10	0.72	มาก	3.73	0.46	มาก	4.05	0.79	มาก	3.91	0.60
8. หลังจากครูฝึก สอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาชีพ ค้าปลีก 1 ครั้ง นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้	3.60	0.68	มาก	3.73	0.46	มาก	3.59	0.72	มาก	3.61	0.66	มาก
9. หลังจากครูฝึก สอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาชีพ ค้าปลีกครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	4.15	0.59	มาก	3.80	0.68	มาก	4.10	0.72	มาก	3.78	0.60	มาก
10. มีความมั่นใจใน การปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมาย	3.85	0.67	มาก	4.20	0.56	มาก	3.97	0.84	มาก	3.96	0.64	มาก
11. สามารถใช้ เครื่องมือและ อุปกรณ์สำนักงาน ได้อย่าง ถูกต้อง	3.95	0.76	มาก	4.20	0.77	มาก	4.00	0.86	มาก	3.78	0.74	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	วอศ.ขอนแก่น N ₁ = 20			วอศ.เลย N ₂ = 15			วอศ.อุดรธานี N ₃ = 39			วอศ.อุบลราชธานี N ₄ = 23		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความ คิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความ คิด เห็น
12. สามารถแนะนำ ให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อสินค้า ของสถาน ประกอบการได้	3.90	0.72	มาก	3.53	0.52	มาก	4.03	0.67	มาก	3.78	0.74	มาก
13. สามารถสาธิต การใช้สินค้า ได้ถูกต้อง	3.65	0.75	มาก	3.67	0.82	มาก	4.00	0.69	มาก	3.74	0.86	มาก
14. สามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา ในการปฏิบัติงานได้	3.40	0.68	ปาน กลาง	3.33	0.49	ปาน กลาง	3.90	0.79	มาก	3.30	1.22	ปาน กลาง
15. ได้ฝึกงานด้วย เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในสถาน ประกอบการ	3.00	1.21	ปาน กลาง	3.73	0.70	มาก	3.85	0.90	มาก	3.35	0.71	ปาน กลาง
16. ใช้เครื่องมือ คอมพิวเตอร์ ในการปฏิบัติงานได้	2.75	1.33	ปาน กลาง	3.33	1.29	ปาน กลาง	3.05	1.30	ปาน กลาง	2.78	1.09	ปาน กลาง
17. สามารถจัด ตกแต่งร้านค้า ในรูปแบบที่ แตกต่างกันได้ ทุกสัปดาห์	2.95	0.69	ปาน กลาง	3.27	0.70	ปาน กลาง	3.41	0.94	ปาน กลาง	3.22	1.04	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	วศ.ขอนแก่น $N_1 = 20$			วศ.เลย $N_2 = 15$			วศ.อุดรธานี $N_3 = 39$			วศ.อุบลราชธานี $N_4 = 23$		
	μ_1	σ_1	ระดับ ความคิด เห็น	μ_2	σ_2	ระดับ ความคิด เห็น	μ_3	σ_3	ระดับ ความคิด เห็น	μ_4	σ_4	ระดับ ความคิด เห็น
18. ประสบการณ์ที่ ได้จากการฝึก งานกับสถาน ประกอบการ นำไปประยุกต์ ใช้ประกอบ อาชีพได้	4.30	0.57	มาก	3.93	0.70	มาก	3.90	0.94	มาก	3.87	0.81	มาก
รวม	3.82	0.76	มาก	3.75	0.66	มาก	3.88	0.81	มาก	3.68	0.79	มาก

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษาพบว่าความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 16 ข้อ คือ ข้อ 1 - 13 และ ข้อ 18 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 สถานศึกษา ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ทั้ง 4 สถานศึกษา คือ ข้อ 16 และ 17 ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันมี 2 ข้อ คือ ข้อ 14 สามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้ โดยนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก ขณะที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง และข้อ 15 ได้ฝึกงานด้วยเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยในสถานประกอบการ โดยนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก แตกต่างกับนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจ
ค้าปลีกที่เรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อจุดประสงค์ทางการ
ศึกษา 3 ด้าน คือ

- 1.1 ด้าน พุทธิพิสัย
- 1.2 ด้าน จิตพิสัย
- 1.3 ด้าน ทักษะพิสัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ที่เรียนระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อจุดประสงค์ทาง
การศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย จำแนกตามสถานศึกษา

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร คือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่เรียนระบบ
ทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทพาณิชยกรรม กลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีกในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 สถานศึกษา คือ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาขอนแก่น จำนวน 20 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย จำนวน 15 คน วิทยาลัยอาชีว
ศึกษาอุบลราชธานี จำนวน 31 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี จำนวน 39 คน รวมประชากร
ทั้งสิ้น 105 คนกลุ่มตัวอย่างศึกษาจากประชากรทั้งหมด 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวนโยบายการ
จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 และ
ทฤษฎีจำแนกจุดประสงค์ ทางการศึกษาของบลูม (Bloom) และคณะ (1986 : 25)

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถาม แบบเลือกคำตอบ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในด้านพุทธพิสัย 14 ข้อ ด้านจิตพิสัย 14 ข้อ และด้านทักษะพิสัย 18 ข้อ รวมจำนวน 46 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่กำหนดไว้ 4 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนชั้นปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ที่เรียนระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก กรอกแบบสอบถามและส่งกลับมายังผู้วิจัย ซึ่งรวมแบบสอบถามได้ 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 เมื่อตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer Plus) ดังนี้

1. วิเคราะห์เป็นค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของนักเรียนจำแนกตามสถานศึกษาต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกต่อการเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลปรากฏดังนี้

ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 97 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 เป็นนักเรียนที่กำลัง

ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 มีความคิดเห็น ด้านพุทธิพิสัย โดยภาพรวมมีการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายข้อ ข้อที่มีระดับการเรียนรู้มาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ คือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคี เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น และข้อที่มีระดับการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรืออภิปรายในชั้นเรียน

1.2 มีความคิดเห็น ด้านจิตพิสัย โดยภาพรวมมีการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อ ที่มีระดับการเรียนรู้มาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความสนใจต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 มีความคิดเห็น ด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อที่มีระดับการเรียนรู้มาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีกครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และข้อที่มีระดับการเรียนรู้ปานกลางและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา นักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.1 นักเรียน ทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย แตกต่างกัน โดยนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านพุทธิพิสัย อยู่

ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59, 3.59 และ 3.60 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา อุบลราชธานีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15

2.2 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านจิตพิสัย ไม่แตกต่างกันโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.00, 3.95, 4.01 และ 4.03 ตามลำดับ

2.3 นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านทักษะพิสัย ไม่แตกต่างกัน โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72, 3.75, 3.88 และ 3.68 ตามลำดับ

5.4 อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ที่เรียนระบบทวิภาคีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อจุดประสงค์ทางการศึกษา 3 ด้าน คือด้านพุทธพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ผลจากการวิจัยโดยภาพรวม พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วรญา เขียนจตุรัส (2542 : II) ซึ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีสาขาวิชาการ โรงแรมพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ความพร้อม และความเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัยและอยู่ในระดับปานกลางมีด้านเดียว คือ ด้านพุทธพิสัย

1.1 ด้านพุทธพิสัย จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สาขาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก มีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้จากการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีด้านพุทธพิสัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี ทักษะครองศรี (2541 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิคพบว่า นักเรียนช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นด้วกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ พงษ์นิกร (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชิงใหม่ จังหวัดเชิงใหม่ พบว่า นักเรียนนักศึกษาาระบบทวิภาคีทุกกลุ่มวิชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนในวิทยาลัย ฯ และการได้รับการฝึกในสถานประกอบการว่าได้รับประสบการณ์โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเนื่อง

จากการจัดการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาระบบใหม่ของกองอาชีวศึกษา ซึ่งวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้รับนโยบาย และนำมาปฏิบัติในปี 2538 ยังเกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานอยู่ ดังรายงานสรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2542 ของกลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา (2542 : 40 - 41) พบว่า มาตรฐานการประเมินผลการฝึกอาชีพแต่ละสถานประกอบการแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการบางแห่ง พนักงานประจำลาออกบ่อยทำให้ การสอนงานนักเรียนขาดช่วง สถานประกอบการไม่สามารถฝึกอาชีพให้ครบตามหลักสูตร มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยมาก และครูฝึกให้สถานประกอบการมีงานมาก ไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนเท่าที่ควรวุฒิภาวะของนักเรียนระบบทวิภาคีไม่พร้อมที่จะเข้าสู่การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เนื่องจากมีอายุน้อย ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัยและขาดความอดทน นักเรียนมาเรียนสาย เพราะเกิดความหือหือล่าจากการทำงานซึ่งค่อนข้างหนักทำให้ผลการเรียนไม่ค่อยดีการให้ความร่วมมือและการทำความเข้าใจในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาน้อยมาก จากรายงานการติดตามและประเมินผลงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVT) ประจำปีงบประมาณ 2542 โดย ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(2542:46) สรุปปัญหาระดับสถานศึกษาข้อหนึ่งคือ ครู - อาจารย์ยังไม่เข้าใจหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและผู้บริหารไม่ค่อยมีเวลาร่วมดำเนินการและจากผลงานวิจัยของ มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2541 : 135) พบว่าสถานศึกษายังไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพให้กับนักศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ครอบคลุมหลักสูตรซึ่งทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่าเป็นปัญหามาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจังโดยสร้างความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อ ครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาต้องวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้รัดกุมมีเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นที่เข้าใจ รับผิดชอบและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและในการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้นักเรียนในสถานศึกษาในเรื่องความรู้พื้นฐานวิชาชีพอย่างน้อย 1 ปีการศึกษาจึงส่งให้ไปฝึกกับสถานประกอบการเพื่อนักเรียนจะสามารถที่จะเรียนรู้เตรียมความพร้อมและปรับตัวให้เข้ากับโลกธุรกิจได้เพราะเมื่อนักเรียนไปฝึกงานนักเรียนจะมีสถานภาพเป็นพนักงานคนหนึ่งของสถานประกอบการดังนั้นจึงควรให้นักเรียนเตรียมความพร้อมทั้งด้านวุฒิภาวะและวัยวุฒิจึงจะส่งนักเรียนไปเรียนรู้กับสถานประกอบการ และขณะเดียวกันอาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นและเร้าใจให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพราะจากการสรุปปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2541 ของกลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา (2541 : 29) ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนคือ นักเรียนระบบทวิภาคีมีความตั้งใจเรียนน้อยและมีความรู้พื้นฐานอ่อนดั่งนั้นอาจารย์ผู้สอนควรจัดกระบวนการเรียนรู้จากง่ายไปหายากจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนจาก

แหล่งวิทยาการต่างๆเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 8) หมวด 4 มาตรา 24 ได้กำหนดว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1). จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล
- (2). ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- (3). จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดความรู้ที่รู้ได้อย่างต่อเนื่อง
- (4). จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- (5). ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกับการสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- (6). จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นการเรียนรู้จากระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก คือสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539:117) กล่าวว่า การศึกษาจะต้องประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชีวิตจริง ได้ด้วย... วิธีการเรียนการสอนให้มีลักษณะที่จะนำทิศทางให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งในการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎีเบื้องต้นกับสถานศึกษา 2 วัน/สัปดาห์ และไปฝึกงานกับสถานประกอบการ 3วัน/สัปดาห์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ได้ตามจุดประสงค์การจัดการศึกษาของบลูม(Bloom) คือเกิดความรู้ความจำ(Knowledge) ความเข้าใจ(Comprehension) และการนำไปใช้(Application) (กานดา พูนลาภทวี,2532:8) นักเรียนจึงสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนและการฝึกงานไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ กล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ ซึ่ง

ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ (2540:11) กล่าวว่า ในการสอนทักษะชีวิตนักเรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านขบวนการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” (Participatory Learning) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการคือ 1.ประสบการณ์ 2.การสะท้อนความคิดและถกเถียง 3.เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด 4.การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ ศรีตระกูล(2540:บทคัดย่อ) พบว่าการประเมินเกี่ยวกับพุทธพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้

นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นสามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคี เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นแสดงให้เห็นว่าการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 4) มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1). เน้นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2). ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3). การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

และยังสอดคล้องกับ วีระพันธ์ ลิทธิพงษ์. (2540 : 16) กล่าวว่า “เทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพใดๆ แล้วก็ตาม ให้ได้ศึกษาต่อไปในระดับสูงขึ้นตามกำลังความสามารถ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจึงเน้นการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เจริญงอกงามได้ตามหลักการศึกษาของชาติ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองและคุณภาพชีวิตที่ดี

มีประเด็นที่น่าสนใจ ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรืออภิปรายในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก ครู - อาจารย์บางคนยังใช้ระบบการสอนแบบเดิม ๆ คือ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง โดยครู-อาจารย์ จะมุ่งเน้นสอนตามเนื้อหาวิชาให้ครบตามหลักสูตร เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539:109) กล่าวว่า” วิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ในห้องเรียนส่วนใหญ่แล้วจะเอาตนเองเป็นศูนย์กลางแทนที่จะให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครู-อาจารย์จะทำหน้าที่พูด ขาดการถ่ายทอดความรู้จึงเป็นการสื่อสารทางเดียว เน้นไปในด้านการฝึกท่องจำ การให้ข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเกิดพฤติกรรม การเรียนรู้ ครู - อาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนการสอนใหม่ตามแผนการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2542 โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้มีบทบาทในการเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน ร่วมกันสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์โดยมีครู - อาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ เป็นแรงเสริม จัดข้อมูล สภาพแวดล้อม จัดบรรยากาศการเรียนเหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้

วิไลวรรณ ศรีศรี ธรรมมา (2538 : 46) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความงุนงงในการจำ เกิดจากการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การปฏิบัติด้วยความพอใจ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ทั้ง 4 สถานศึกษา ต่อจุดประสงค์ การศึกษาด้านพุทธิพิสัย โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกัน โดยนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก ขณะที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า นักเรียนอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ มีค่าเฉลี่ยน้อย ตามลำดับ 3 ข้อ แตกต่างจาก 3 สถานศึกษา ดังนี้ เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียน ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนวิชาชีพจากสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรืออภิปรายในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้รับความรู้ในการเรียนทฤษฎีและวิชาชีพเบื้องต้น จากสถานศึกษาน้อยกว่าที่ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฝึกงานกับสถานประกอบการ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จึงมีความคิดเห็นในระดับมาก 3 ข้อ และเป็นข้อที่มีความคิดเห็นข้อที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างจาก 3 สถานศึกษา เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปดังนี้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคีเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ และมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนดีขึ้นหลังจากได้ฝึกงานกับสถานประกอบการ ซึ่งให้เห็นว่าความรู้และประสบการณ์จริงที่ได้รับจากโลกธุรกิจทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (อ้างในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. 2540 : 147 - 148) ทรงเปรียบเทียบการเรียนรู้อาภทฤษฎี และภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

.....ผู้ที่มีทฤษฎีไม่หัดปฏิบัติ หรือไม่ยอมปฏิบัตินั้นก็สู้นักทฤษฎีที่ปฏิบัติด้วยไม่ได้ เพราะนักทฤษฎีที่ไม่ยอมปฏิบัติทำให้ตนเองพร้อมทั้งวิชาความรู้ทั้งหมดเป็นหมันไป ไม่ได้ประโยชน์ไม่เป็นที่ต้องการของใคร ผู้มีความรู้ด้วย ใช้ความรู้ทำงานได้จริง ๆ จึงจะเป็นประโยชน์และเป็นที่ต้องการ

ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในระดับปานกลางทั้ง 4 สถานศึกษา คือ ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น หรืออภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งให้เห็นว่านักเรียนไม่มีบทบาทในชั้นเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่องเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียน และทฤษฎีที่เรียนวิชาชีพจากสถานศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียน และทฤษฎีในวิชาพื้นฐานจากสถานศึกษา ทั้ง 3 สถานศึกษา คือ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ยกเว้นวิทยาลัยอา

ชีวิตศึกษาเลยมีความคิดเห็นในระดับมาก ดังนั้น ครู-อาจารย์ควรปรับปรุงวิธีการสอนใหม่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน จัดหาสื่อการสอนและเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังเวศ เสวตวิหารี (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องตัวแปรที่ส่งผลต่อความเข้าใจถึงอิทธิพลของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีต่อมนุษย์และสภาพแวดล้อมของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสายทศกรรมศาสตร์ พบว่า ชุดตัวแปรที่ส่งผลต่อความเข้าใจถึงอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่มีต่อมนุษย์ และสภาพแวดล้อมมีจำนวน 11 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่ส่งผลในทางบวก มีจำนวน 8 ตัวแปร คือ ความสนใจและเอาใจใส่ในการสอนของครู วิธี การสอนของครู เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ความสนใจในวิทยาศาสตร์เขตที่ตั้งของสถานศึกษา เวลาที่ใช้ในการเรียน จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน คือ ความสนใจ และเอาใจใส่ในการสอน วิธีการสอนของครู - อาจารย์ เจตคติ และความสนใจในวิชาที่เรียนของนักเรียน สภาพแวดล้อมและระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน หรือช่วงเวลาของการเรียน

1.2 ด้านจิตพิสัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีด้านจิตพิสัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีระดับความคิดเห็นมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การประเมินผลเกี่ยวกับจิตพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดคือ นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป และผลงานวิจัยของ ประยุทธ์ ทะสมุทร (2540 :บทคัดย่อ) พบว่าการประเมินด้านผู้เรียนครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียน (ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่าผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้สอนและพัฒนาด้านจิตใจของผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจและอารมณ์ทำให้นักเรียนมีความคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกในการทำงานร่วมกับเพื่อนมนุษย์ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขเป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้สามารถที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปในสังคมซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความก้าวหน้าในชีวิตการทำงานของคนและการทำงานที่บุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข วัลลีย์ หลีสันติพงศ์ (2542 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาสังคมมนุษย์มีจุดมุ่งหมาย เพื่อความดีงาม เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อความสุขและเพื่ออิสรภาพของมนุษย์เพื่อสันติสุขที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542:13) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 23(5) ได้บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมี

ความสุข จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถจัดได้สอดคล้องตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติถือว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดการศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในระดับหนึ่ง และยังพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากรองลงมาคือมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของวารินทร์ ประทุมรัตน์ (2540 : 104) วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการฝึกงานนักเรียนโดยความร่วมมือระหว่างบริษัท ซี. พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด กับวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ ฯ พบว่าประสิทธิผลของการฝึกงานตามความคิดเห็นของนักเรียนด้านทัศนคติต่อการปฏิบัติงานมีเรื่องอยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง ได้แก่มีความซื่อสัตย์ ขยันและอดทนมีความตรงต่อเวลาและความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ประการหนึ่งที่สถานประกอบการต้องการให้มีในตัวผู้สำเร็จในการศึกษาดังผลงานวิจัยของมยุรี ชัยสวัสดิ์(2538:บทคัดย่อ) ได้วิจัยคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาและเจ้าของหรือผู้จัดการสถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะด้านจริยธรรมและคุณธรรมของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากที่สุดตรงกันคือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยังมีผลงานวิจัยของบุญเจือ ช่างต่อ (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราพบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่งคือความซื่อสัตย์สุจริต สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรศักดิ์ ธนุทอง (2539 : 88) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของหลักสูตรระบบทวิภาคี (DVT) สาขาวิชาช่างไฟฟ้า ระดับ ปวช. กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐมและวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี พบว่า ด้านนักศึกษาเจตคติที่ครูฝึกคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษาควรมีมากที่สุดคือ ความซื่อสัตย์ แสดงให้เห็นว่าการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้จัดการศึกษาที่ปลูกฝังค่านิยมทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมแก่นักเรียนได้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีความสนใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับผลการสรุปปัญหา/อุปสรรคในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2540 ของกลุ่มมาตรฐานการศึกษา (2540 : 30) ปัญหาข้อหนึ่งคือนักเรียนระบบทวิภาคีมีความตั้งใจเรียนน้อย และมีความรู้พื้นฐานอ่อนการเรียนในระบบทวิภาคีนักเรียนจะต้องเรียนทฤษฎีและพื้นฐานวิชาชีพที่สถานศึกษา 2 วัน และฝึกงานกับสถานประกอบการ 3-4 วัน ทำให้นักเรียนเกิดความเหนื่อยล้าและนักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนในระบบทวิภาคีจะเป็นนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้อ่อนจึงเรียนรู้ได้ช้า ขณะที่ผู้สอนเร่งที่จะสอนเนื้อหาวิชาความรู้ให้ครบตามหลักสูตรทำให้นักเรียนตามไม่ทันความสนใจในการเรียนจึงไม่สม่ำเสมอ ซึ่งจากการสรุปผลการเรียนการ

สอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2538-2539 ถังวิทยาลัยอาชีวศึกษา (2539 : 23) สรุปปัญหาประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการค้าปลีก นักเรียนไม่มีเวลาไปค้นคว้าเพิ่มเติม หรือฝึกทักษะให้มากขึ้นเพราะต้องทำงานด้วย ทำการบ้านไม่ทัน และทำการบ้านที่การฝึกงานอาชีพไม่ตรงเวลา เนื่องจากตื่นสายและเหนื่อยล้าจากการทำงานในร้าน ดังนั้นครูอาจารย์ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายวิธี จัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ทั้ง 4 สถานศึกษา คัดจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านจิตพิสัย พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากซึ่งไม่แตกต่างกันทั้ง 4 สถานศึกษา ยกเว้นข้อ 14. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานีมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ต่างจากความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก ในข้อ 14 คือ มีความคิดที่จะปรับปรุงวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวานนี้ และทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้ ซึ่งเป็นข้อที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมทางสังคมที่ยั่งยืนให้แก่ นักเรียนในเรื่องของการเพิ่มผลผลิต ซึ่งมีแนวความคิดความเชื่อในความสามารถของมนุษย์ที่สามารถปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นเสมอ วันนี้จะดีกว่าเมื่อวาน และวันพรุ่งนี้จะต้องดีกว่าวันนี้ เพื่อสังคมและคุณภาพของชีวิตที่ดีขึ้น (สถานบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ 2540 : 2) นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลจากการฝึกงานของนักเรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป ซึ่งให้เห็นว่านักเรียนทั้ง 2 สถานศึกษา ได้รับการเรียนการสอน การปลูกฝังค่านิยมด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนมีความเจริญอกงามทางจิตใจ สังคม และอารมณ์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 3) มาตรา 6 การจัดศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับ.....ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านทักษะพิสัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านทักษะนิสัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : 77) ด้านทักษะนิสัยพบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจมากที่สุดในการประเมินเกี่ยวกับการที่นักศึกษาสามารถในการพัฒนาทักษะฝีมือในการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งได้

เอง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพร้อมและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ Simpsom (1972. อ้างในกานดา พูนลาภทวิ.2532 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะพิสัย ข้อ 2 คือการเตรียมพร้อมปฏิบัติการ (SET) เป็นการเตรียมพร้อมและปรับตัวต่อการกระทำหรือ ประสบการณ์บางอย่างแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1. การเตรียมพร้อมทางสมอง (Mental Set)
2. การเตรียมพร้อมทางร่างกาย (Physical Set)
3. การเตรียมพร้อมทางอารมณ์ (Emotional Set)

สอดคล้องกับงานวิจัยของทองทิพ ภัยสุญสิน (2541 : 91) เรื่องการศึกษาสภาพการเรียนการสอน การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระหว่างกรมอาชีวศึกษากับบริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด พบว่านักเรียนมีความพอใจในสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการค้าปลีกมาก ทั้งในด้านของเพื่อนร่วมงาน บรรยากาศในร้าน

จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นระดับมากมีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือหลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีกครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานกับสถานประกอบการนำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้แสดงว่าการจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสามารถจัดได้ตามหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ซึ่ง Simpson (1972 :อ้างในกานดา พูนลาภทวิ. 2532 : 15-16) จำแนกทักษะพิสัย ตามระดับความซับซ้อนของการกระทำของกล้ามเนื้อออกเป็น 7 ระดับคือ

1. การรับรู้ (Perception)
2. การเตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set)
3. การตอบสนองตามการชี้แนะ (Guided Response) พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนแต่ละคนภาพได้การชี้แนะของผู้สอนจำแนกเป็น 2 ระดับ

- 3.1 การเลียนแบบ (Imitation)
- 3.2 การลองผิดลองถูก (Trail and Error)

4. การปฏิบัติได้ (Mechanism)
5. การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response)
6. การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมกับ

สภาพปัญหาตามความต้องการตอบสนองทางร่างกาย

7. ความคิดริเริ่ม (Origination)

แต่เป็นที่น่าวิตกในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพราะจากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้

ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงานบางแห่งอาจมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้จำนวนไม่มากพอที่จะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากนัก และอาจจะให้นักเรียนฝึกงานด้านเดียวไม่หมุนเวียนตามงานด้านต่าง ๆ ให้ครบวงจรธุรกิจ ซึ่งกลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา (2542 : 40) ได้สรุปปัญหาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประการหนึ่ง ดังนี้ สถานประกอบการไม่สามารถฝึกอาชีพในครบตามหลักสูตร มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยมาก และครูฝึกในสถานประกอบการมีงานมาก ไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนเท่าที่ควร ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนเสริมเพิ่มให้แก่นักเรียนในเรื่องของ ทักษะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างชำนาญ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในปัจจุบันนี้ สามารถจัดตกแต่งร้านในรูปแบบที่แตกต่างกันได้ทุกสัปดาห์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าสถานประกอบการบางแห่งไม่ได้ให้นักเรียนฝึกจัดตกแต่งหน้าร้านในการโชว์สินค้า นักเรียนจึงขาดประสบการณ์ด้านนี้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรจัดการเรียนการสอนเสริมเพิ่มทักษะด้านนี้ให้แก่นักเรียนเพื่อเป็นการเสริมเพิ่มเติมทักษะการจัดตกแต่งหน้าร้านในรูปแบบต่าง ๆ โดยประสานงานขอความร่วมมือกับสหกรณ์ร้านค้า วิทยาลัย หรือ ตั้งศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพการขยายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษาต่อจุดประสงค์ การศึกษาด้านทักษะพิสัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันในระดับมากทั้ง 4 สถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 16 ข้อ คือ ข้อ 1 - 13 และ ข้อ 18 มีความคิดเห็นในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองทิว ภัยบุญลี (2541 : 92) เรื่องการศึกษาสภาพการเรียนการสอนการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระหว่างกรมอาชีวศึกษา กับบริษัท ซี.พี.เซเว่น อี เลฟ เวน จำกัดพบว่า ด้านการประเมินผลความพึงพอใจในผลการเรียน นักเรียนระดับ ปวช.3 ซึ่งฝึกงานอาชีพอยู่เห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก และสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ทันทีที่จบการเรียน แสดงว่านักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอน และการฝึกงานจริงจากสถานประกอบการอย่างพอเพียงที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของนักเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในระดับปานกลาง คือ ข้อ 16 ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้ และข้อ 17 สามารถจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบที่แตกต่างกันได้ทุกสัปดาห์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถานประกอบการที่รับนักเรียนฝึกงานบางแห่งยังไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในการดำเนินธุรกิจหรืออาจจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้แต่มีจำนวนไม่มากพอที่จะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากนักและบางสถานประกอบการให้นักเรียนฝึกงานในด้านเดียวไม่หมุนเวียนตามงานด้านต่างๆให้ครบวงจรของธุรกิจร้านค้าปลีก ดังรายงานการติดตามและประเมินผลรายงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVT) ประจำปีงบประมาณ 2542 ระดับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2542 : 45-47)

1. สถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการจัด DVT

2. สถานประกอบการบางส่วนขนาดเล็ก/ระบบครอบครัว/ไม่เหมาะสมภาค DVT เพราะขาดครูฝึกและการฝึกตามลักษณะงานที่อาชีพจึงใช้นักเรียนในรูปแบบแรงงานไม่จ่ายค่าตอบแทนและฝึกไม่ได้ตามหลักสูตร

3. สถานประกอบการบางส่วนจ่ายค่าตอบแทนตามเกณฑ์ตนเองกำหนดจึงแตกต่างกัน/บางแห่งไม่จ่ายเลยใช้แรงงานฟรี/ใช้งานส่วนตัว

4. สถานประกอบการที่มีการฝึกส่วนใหญ่ก็ไม่หมุนเวียนตามคุณลักษณะงานอาชีพ

5. ครูฝึก/ผู้ควบคุมเปลี่ยนแปลงบ่อยประเมินผลไม่ยุติธรรม/งานฝึกอาชีพไม่ต่อเนื่อง

6. สถานประกอบการขาดคู่มือแบบบันทึกรายงานการฝึกแบบการบันทึกการฝึก/แบบแผนการสอนอาชีพ/การเขียนแผนการสอน

ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรที่จะพิจารณาสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ได้มาตรฐานตามที่อาชีวศึกษากำหนด สถานศึกษาต้องประสานงานกับสถานประกอบการในการจัดทำแผนการสอนอาชีพ การเขียนแผนการสอน คู่มือแบบบันทึกการฝึก เพื่อครูฝึกใช้เป็นแนวทางในการสอนงานวิชาชีพให้นักเรียนได้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรและสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนเสริมให้นักเรียนในเรื่องของทักษะที่นักเรียนยังไม่ได้รับอย่างเพียงพอเช่น ในเรื่องของการจัดแสดงสินค้า การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเจือ ช่างต่อ (2540 : 96) พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะด้านวิชาชีพเป็นอันดับแรก คือ มีความรู้และทักษะวิชาชีพในด้านอาชีพของคนและสอดคล้องกับสรุปผลการประชุม ครองเกรสนานาชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง เทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษา (2542 : 9-10)

การปลูกฝังทักษะในด้านการประกอบการได้รับการพิจารณาว่าเป็นปัจจัยในการเตรียมตัวให้กับผู้ทำงาน ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวหรือจะทำงานแบบมีค่าจ้างตอบแทนการฝึกอบรมในด้านการประกอบการนั้น ถือว่าเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์เพราะช่วยสร้างแรงจูงใจก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ทักษะในการประกอบการยังได้รับการคาดหวังว่าจะช่วยให้ผู้จบการศึกษาเทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษามีโอกาสในการทำงานมากขึ้นโดยการสร้างธุรกิจใหม่ๆ ขึ้นด้วยตนเอง

ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่ข้อ 14. สามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาให้การปฏิบัติงานได้ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นในระดับมาก แต่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มี

ความคิดเห็นในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาด้านพุทธิพิสัย ข้อ 13. ในเรื่องผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพของนักเรียน นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แตกต่างจากความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 3 สถานศึกษา ที่มีความคิดเห็นในข้อนี้ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี ได้รับการสอนและการฝึกงานจนเกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์จากสถานประกอบการมากกว่า นักเรียนอีก 3 สถานศึกษา จึงมีไหวพริบ และเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้ ดังนั้น ครู - อาจารย์ ของสถานศึกษา และครูฝึกของสถานประกอบการควรปรับปรุงจัดกระบวนการเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้ฝึกการปฏิบัติได้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ให้แก่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542:13) มาตรา 24 (2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

5.4 สรุปผลการอภิปราย

ด้านพุทธิพิสัย ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อตามลำดับ คือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคีเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยเรียนวิชาพื้นฐาน และทฤษฎีเบื้องต้นกับสถานศึกษา 2 วัน/สัปดาห์ และฝึกงานกับสถานประกอบการ 3 วัน/สัปดาห์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ได้ตามจุดประสงค์การศึกษา คือ เกิดความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และยังมีความคิดว่าสามารถที่จะนำความรู้ไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540 : 16) กล่าวว่า เทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษาจะต้องเปิด โอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพใด ๆ แล้วก็ตาม ให้ได้ศึกษาต่อไปในระดับสูงขึ้นไปตามกำลังความสามารถ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนด้านพุทธิพิสัย โดยภาพรวมพบว่านักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่านักเรียนมีระดับการเรียนรู้ปานกลาง แสดงว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ไม่พอใจความรู้ที่ได้จากการเรียนกับสถานศึกษา และความรู้ที่ได้รับ ไม่เพียงพอกับการฝึกงานกับสถานประกอบการ เพราะได้

รับความรู้ในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการฝึกงานมาก ครู-อาจารย์ต้องปรับปรุงวิธีการสอน และเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

ด้านจิตพิสัย ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็นในระดับมากแสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจในความรู้และสภากาณ์ที่ได้จากการเรียนในด้านจิตพิสัยมาก ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไปชี้ให้เห็นว่า การเรียนระบบทวิภาคีได้จัดการสอนและพัฒนาด้านจิตใจของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจ และอารมณ์

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา ด้านจิตพิสัย พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนมีความเห็นพ้องต้องกันว่า เขาได้รับการเรียนการสอนด้านจิตพิสัยอย่างพอเพียง

ด้านทักษะพิสัย ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็น ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับการเรียนการสอนในพัฒนาการด้านสังคมเป็นอย่างดี จึงสามารถปรับปรุงตัวเข้ากับสังคม และสภาพแวดล้อมได้ดี จึงมีความสุขในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

เมื่อเปรียบเทียบด้านทักษะพิสัย นักเรียนทั้ง 4 สถานศึกษา มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอน และการฝึกงานจากสถานการณณ์จริงกับสถานประกอบการอย่างเพียงพอที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของนักเรียน

5.5 ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ครู - อาจารย์ควรจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน และการปฏิบัติด้วยความพอใจ โดยมีครู - อาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ เป็นแรงเสริม จัดข้อมูล สภาพแวดล้อม จัดบรรยากาศการเรียนให้เหมาะสม ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

2. ครู - อาจารย์ควรจัดกระบวนการเรียนการสอนหลากหลายวิธี จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้มีสื่อโสตเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และการเรียนรู้ดียิ่งขึ้น

3. สถานศึกษาควรจัดให้ครู - อาจารย์สอนเสริมเพิ่มในส่วนที่นักเรียนยังไม่ได้รับการฝึกทักษะวิชาชีพอย่างเพียงพอ เช่น ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบต่าง ๆ

5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับการร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาความพร้อมและความต้องการของสถานประกอบการ
2. ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2540 ระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละภาค
3. ควรมีการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างานทวิภาคี ครู อาจารย์ ครูฝึก และผู้ประสานงานของสถานประกอบการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี
4. ควรศึกษาวิจัยและติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ระบบทวิภาคีในแต่ละภาค เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
5. ควรมีการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาอาจารย์ ผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้ปกครองนักศึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีหลักสูตรปริญญาตรีด้านบริหารธุรกิจในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

กฤษณพงศ์ กีรติ. 2538. วิสัยทัศน์ : ด้านทรัพยากรมนุษย์คนไทย-คนไทย-ประเทศไทย 2020

วารสารการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีฉบับที่ 3 ปีที่ 29

กานดา พูนลาภทวี. 2532. การประเมินผลการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. สรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2538-2539. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. สรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.(อัดสำเนา)

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. ม.ป.ป.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2536. การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. ม.ป.ท.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 สรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. รายงานการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภาคเรียนที่1/2538. ขอนแก่น : วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. แผนแม่บทพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น ระยะที่ 8 (2540-2544). ขอนแก่น : วิทยาลัยอาชีวศึกษา กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.

- กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. สรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2542. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา.
- กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. รายงานการติดตามและประเมินผลงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (D V T) ประจำปีงบประมาณ 2542 ระดับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. นครราชสีมา. ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2539. สิกษิตแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ส.เอเชีย เพรส (1989).
- ฉวีวรรณ สุภวัชรินทร์. 2535. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการฝึกงาน ของนักศึกษา ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนะ กลิหาร์. กรมอาชีวศึกษา. 2537. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยสารพัดช่าง.
- บุญเชื้อ ช่างต่อ. 2540. “คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. 2540. การจัดฝึกอาชีพในสหราชอาณาจักร วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ. ฉบับที่ 2 ปีที่ 29.
- ประยูทธ ทะสุนทร. 2540. “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคีสาขาวิชาช่างยนต์ ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 10.” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539. “เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา.” หน้า 18-19 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาการบริหารอาชีวศึกษารุ่น 8-9. สรุปสัมมนาทางวิชาการ การอาชีวศึกษากับการพัฒนากำลังคนในแผน 98. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ทองทิพย์ สุญลี้น. 2541. “การศึกษาสภาพการเรียนการสอน การอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ระหว่างกรมอาชีวศึกษา กับ บริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- พิพัฒน์ บุญญาลัย. 2534. “การพัฒนา รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา สาขาพาณิชยกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน.” งานวิจัย วิทยาลัยพาณิชยกรรมบ้านนา กรมอาชีวศึกษา.
- มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. 2541. “การศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มาลี ทักษะกรวงศ์. 2541. “ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคู่มือ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ ประสานมิตร.
- มยุรี ชัยสวัสดิ์. 2538. “คุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ไพรินทร์ พงษ์นิกร. 2542. “การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ” เชียงใหม่ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ชงยุทธ วงศ์ภิรมย์. 2540. “หลักและวิธีการสอนทักษะชีวิต.” ข่าวสารกองบริการการศึกษา ปีที่ 8 เล่มที่ 68 : 11.
- วารินทร์ ประทุมรัตน์. 2540. “การประเมินโครงการฝึกงานนักเรียน โดยความร่วมมือระหว่างบริษัท ซี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด กับวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิไลวรรณ ดรีศรี ชะนะมา. 2538. “สอนอย่างไรให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้.” สารพัฒนาหลักสูตร. ปีที่ 15 เล่มที่ 123 : 46. กรุงเทพฯ.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540. ปรัชญาอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา กรุงเทพฯ. เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์ และการพิมพ์ จำกัด.
- วราญา เขียนจตุรัส. 2542. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีสาขาวิชาการโรงแรม.” วิทยานิพนธ์คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- วรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540. “ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัฒนา อิศรางกูล ณ อยุธยา. 2522. “เศรษฐศาสตร์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัลลีย์ หลีสันติพงษ์. 2543. “ทิศทางการพัฒนาคนไทยและประเทศไทย” วารสารวิชาการ. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ก.พ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ศักดิ์ กิ่งไก่อ๊ะและคณะ. 2531. “ศึกษาปัญหาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคนครพนม. ปีการศึกษา 2531.” วิทยาลัยเทคนิคนครพนม กรมอาชีวศึกษา.
- สาวิตรี โพธิวิหค. 2537. “การอาชีวศึกษาภายใต้กระแสธุรกิจและอุตสาหกรรม.” บรรยายพิเศษ การสัมมนาทางวิชาการเรื่องการอาชีวศึกษาภายใต้กระแสธุรกิจและอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สาขาการบริหารอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุขวิท รังสิตพล. 2539. ม.ป.ป. ความหวังใหม่ของการศึกษาไทยเป็นเลิศใน 2550 เอกสารอัดสำเนา
- สุนีย์ ภูพันธ์. 2530. “สภาพแบะปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ธนุทอง. 2539. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของหลักสูตรระบบทวิภาคี (DVT) สาขาวิชาช่างไฟฟ้า ระดับ ปวช. กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐมและวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เสมอ เหมพงศ์พันธ์. 2537. “การประเมินผลนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตร ปวช. 2530 ของวิทยาลัยพาณิชยการบางนา. วิทยานิพนธ์, ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สังเวช เสวกวิหารี. 2541. “ตัวแปรที่ส่งผลต่อความเข้าใจถึงอิทธิพลของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์และสภาพแวดล้อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสายคหกรรมศาสตร์” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2540. ในหลวงกับการศึกษา

ไทย : ห้าทศวรรษศิริราชสมบัติ. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม

116 ตอนที่ 74 ก. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542.” กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542. สรุปผลการประชุมกอง

กรรสนานาชาติ ครั้งที่ 2” เทคนิคศึกษาและอาชีวศึกษา” กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ.

โอวาท พูลศิริ. 2539. “ระบบโรงเรียน-โรงงาน” กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

คุณทหารลาดกระบัง (อัดสำเนา).

ภาคผนวก

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541

1. นางสาวนันทน์ภัส เถาว์โท ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการ เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยมี อาจารย์โอวาท พูลศิริ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ คร.ศิริพรรณ ชุมนุม เป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สัจวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 3457

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2/ กันยายน 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวนันทน์ภัส เถาว์โท ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3268052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3457

คณะกรรมการอุดสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2 / กันยายน 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประธาน กิจจะวัฒนะ

ด้วยคณะกรรมการอุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอุดสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 345 :

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๗ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวภัทรา สัจจา

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3457

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 กันยายน 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาววัลลภา เกษัชชา

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวนันทน์ภัส เถาว์โท ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอำนวยการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 345

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 กันยายน 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวสุรจิตตา โพธิบุตร

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางสาวนันท์นภัส เกาวโท ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3644

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการเขตพูน

ด้วย นางสาวนันทน์ภัท เกาวีโท เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรระณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

วิทยาลัยอาชีวศึกษา
หนังสือรับที่ 0687
วันเดือนปี 107 พ.ศ. 2552
เวลา 17.05 น.
ปฏิบัติ

ที่ ทม 1504/ 3644

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

ด้วย นางสาวนันทน์ภัต เถาว์โท เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมนวัตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3775

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๐ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำาโครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำาโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวนันทน์ภัส เถาว์โท ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งได้อนุมัติหัวข้อและคำาโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541

ในการทำาวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษา ทำาการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2643

โทรสาร. 3268503 - 4 ตช. 205

รายชื่อสถานศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยนางสาวนันท์นภัส เกาวีโท

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
 3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
 4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
-

ที่ ศธ 0908/ 387

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๙๖ มกราคม 2542

เรื่อง อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/ 3775 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2541

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า นางสาวนันทน์ภัส เถาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา มีความ
ประสงค์จะแจกแบบสอบถามประกอบการวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” รายละเอียดทราบแล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้วอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บ
ข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนขวาทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและกรุณาส่งผลงานวิจัยให้กรมอาชีวศึกษาทราบในโอกาสต่อไป
ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ สุห์รัมย์คิมหันต์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร ทำหน้าที่
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-1613

โทรสาร 282-9357

ที่ ศธ 0908/ 172

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

26 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล .

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวนันทน์กัศ เถาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่เรียนระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่มุมบนขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับบุคคลดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางจินตนา เสรีภาพ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-13

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1611

ที่ ศธ 0908/ 172

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๒๕ มกราคม 2542

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวนันทน์ภัศ เถาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่เรียน
ระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ในสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกอง
วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องดังกล่าวได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อกำกับที่มุม
บนขวาทุกแผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วกรุณาส่งคืนแบบสอบถามกับบุคคล
ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางฉันทนา เสรีภาพ)

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา (กลุ่มงานมาตรฐานการศึกษา)

โทร. 282-9357 , 282-2549 ต่อ 1600-13

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1611

ที่ ศธ พ.เศษ/2542

วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

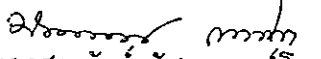
28 มกราคม 2542

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี

ดิฉันนางสาวนันท์นภัส เถาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
วิทยาลัยอาชีวศึกษามาคะวันออกเฉียงเหนือ" ไคร์ขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนระบบทวิภาคี
ระดับชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ทุกคนตอบแบบสอบถาม จำนวน 39 ชุด กรุณาส่งกลับภายในวันที่ 12
กุมภาพันธ์ 2542 ตามที่อยู่ที่แนบมาพร้อมนี้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท)

นักศึกษาระดับปริญญาโท

ที่ ศส น.ศษ/2542

วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

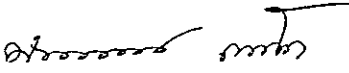
28 มกราคม 2542

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

ดิฉันนางสาวนันท์นัทธ์ เกาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
วิทยาลัยอาชีวศึกษามาคะวันออกเฉียงเหนือ" ไคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนระบบทวิภาคี
ระดับชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ทุกคนตอบแบบสอบถาม จำนวน 41 ชุด กรุณาส่งกลับภายในวันที่ 12
กุมภาพันธ์ 2542 ตามที่อยู่ที่แนบมาพร้อมนี้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวนันท์นัทธ์ เกาว์โท)
นักศึกษาระดับปริญญาโท

ที่ ศก นี.ศษ/2542

วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000.

28 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

ดิฉันนางสาวนันท์นภัส เถาว์โท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนระบบทวิภาคี
ระดับชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ทุกคนตอบแบบสอบถาม จำนวน 19 ชุด กรุณาส่งกลับภายในวันที่ 12
กุมภาพันธ์ 2542 ตามที่อยู่ที่แนบมาพร้อมนี้ จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท)

นักศึกษาระดับปริญญาโท

ที่ ศษ 0908.39/๑๗๗

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
อ. เมือง จ. อุดรธานี 41000

3 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง จัดส่งข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คุณนันทน์ภัส เถาว์โท

อ้างถึง หนังสือที่ ศษ 0908/172 ลงวันที่ 26 มกราคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน 39 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ วิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้จัดส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมภพ แผงสีคำ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี

ฝ่ายวางแผนและพัฒนาศึกษา

งานวิจัยและพัฒนา

โทร (042) 246690

โทรสาร(042) 243236

ที่ ศษ 0908.39/

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

ถ. พรหมราช ต. ในเมือง

อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

9 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง จัดส่งแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

อ้างถึง หนังสือที่ ศษ 0908/172 ลงวันที่ 26 มกราคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 23 ชุด

อ้างถึงหนังสือดังกล่าว นางสาวนันทมาส เดาว์โท นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จากศูนย์ทหารลาดกระบัง มีความประสงค์เก็บข้อมูลจากนักเรียน
ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่เรียนระบบทวิภาคี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ใน
สถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
ความแจ้งแล้วนั้น บัดนี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานีได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดส่งมาพร้อม
หนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

อรุณี พอกใหม่

(นางวรารีย์ พอกใหม่)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

โทร. (045) 254654 ต่อ 15,48

โทรสาร. (045) 245294

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยต้องการข้อมูล เพื่อไปทำการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และนำ
ผลการวิจัยเสนอต่อกรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้
สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับด้านพุทธิสัย จิตพิสัย และ
ทักษะพิสัย

คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดผิด เพราะเป็นความคิดเห็นของนักเรียน โปรดตอบแบบสอบถาม
ตามสภาพความเป็นจริง ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถาม เพื่อ
ความสมบูรณ์ในการวิจัย ผลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
และคำตอบตามแบบสอบถามจะถือเป็นความลับ

นันทน์ภัศ เถาว์โท

นักศึกษานิเทศศาสตร์โทสาขาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ตามข้อเท็จจริงของนักเรียน

1. นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

3. เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2

ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคีเกี่ยวกับการเรียนการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับด้านพุทธพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะนิสัย

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความเหมาะสม ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

คะแนน	เรียนรู้จากระบบทวิภาคีมากที่สุด
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

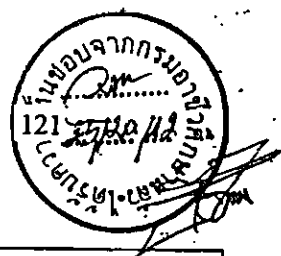
ท่านมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	เรียนรู้จากระบบทวิภาคี					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมของ สถานศึกษาเสมอ			/			
2. ท่านมีความสามารถในการ พัฒนาทักษะ การพิมพ์ในระดับ สูงขึ้น มากน้อยเพียงใด		/				

1. ด้านพุทธิพิสัย

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการเรียนรู้จากระบบทวิภาคี				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนในวิชาชีพ จากสถานศึกษา.....					
2	ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาจากการเรียนในวิชา พื้นฐานจากสถานศึกษา					
3	เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนและทฤษฎีที่เรียนในวิชาชีพ จากสถานศึกษา					
4	เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียน และทฤษฎีที่เรียนในวิชา พื้นฐานจากสถานศึกษา					
5	ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการทำงานฝึกงาน					
6	มีความรู้ความเข้าใจในการเรียนดีขึ้น หลังจากได้ ฝึกงานกับสถานประกอบการ					
7	สามารถนำความรู้ที่ได้รับในการเรียนระบบทวิภาคี เป็นพื้นฐานในการศึกษาคณะระดับสูงขึ้น					
8	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับชีวิต ประจำวันได้					
9	สามารถแยกแยะข้อสรุปจากหลักเกณฑ์และทฤษฎีใน บทเรียนที่เรียนได้					
10	ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรืออภิปราย ในชั้นเรียน					
11	ความรู้จากสถานศึกษาก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ในสาขาวิชาที่เรียน					
12	เมื่อได้ฝึกปฏิบัติจากครูฝึกแล้ว สามารถสรุปเป็นหลัก เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน แต่ละหน้าที่งานที่ได้ผ่านการ ฝึกได้					
13	ผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพของนักเรียนอยู่ใน ระดับ					
14	ผลการเรียนแต่ละภาคเรียนของนักเรียนเป็นที่น่าพึงพอใจ					

2. ด้านจิตพิสัย

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการเรียนรู้จากระบบทวิภาคี				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ผลจากการฝึกงานนักเรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม					
2	ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย					
3	มีความสนใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
4	มีความกล้าแสดงออกในทางที่ถูก					
5	มีความกระตือรือร้นในการฝึกงาน					
6	เมื่อได้ไปฝึกงานกับสถานประกอบการแล้ว นักเรียนมีความขยันขันแข็งในการเรียน และการฝึกงานมากขึ้น					
7	มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาอาชีพที่เรียน					
8	มีความเชื่อว่าการประกอบวิชาชีพค้าปลีก สามารถสร้างฐานะได้					
9	ได้พัฒนาความเป็นระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานของตนเอง					
10	มีความมานะต่อการทำงานมากขึ้นหลังจากได้รับการฝึกงานจากสถานประกอบการ					
11	มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
12	มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
13	มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป					
14	มีความคิดที่จะปรับปรุงวันนี้ให้ดีกว่าเมื่อวานนี้ และทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้					

3. ด้านทักษะพิสัย

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการเรียนรู้จากระบบทวิภาคี				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	สามารถปฏิบัติงาน ได้ถูกต้องตามคำสั่งของครูฝึก					
2	เมื่อได้เห็นตัวอย่างสามารถปฏิบัติงาน ได้ถูกต้องตาม ตัวอย่าง					
3	สามารถพัฒนาทักษะฝีมือในงานที่ปฏิบัติได้					
4	มีความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติงาน					
5	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข					
6	หลังจากครูฝึก ได้สอนการปฏิบัติงาน ให้แล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติงาน ได้ถูกต้อง					
7	หลังจากครูฝึกสาธิตการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ เกี่ยว กับการขายแล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติได้					
8	หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีก 1 ครั้ง นักเรียนสามารถปฏิบัติได้					
9	หลังจากครูฝึกสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาชีพค้าปลีก ครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง					
10	มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย					
11	สามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน ได้อย่าง ถูกต้อง					
12	สามารถแนะนำให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อสินค้าของ สถานประกอบการได้					
13	สามารถสาธิตการใช้สินค้าได้ถูกต้อง					
14	สามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้					
15	ได้ฝึกงานด้วยเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในสถานประกอบการ					
16	ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้					
17	สามารถจัดตกแต่งร้านค้าในรูปแบบที่แตกต่างกัน ได้ทุกสัปดาห์					
18	ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกงานกับสถาน ประกอบการ นำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนันท์นภัส เถาว์โท
วัน เดือน ปี เกิด	14 พฤษภาคม 2497
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 ถนนหลังเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้างานวางแผนการศึกษา และงบประมาณ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2523 สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาธุรกิจศึกษา วิชาเอกการบัญชี จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (คอ.ม.) สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง